

Опозициски болести
Етномазохизам

Катица како смоквин лист на Заев
Смоквите поважни од „Пуч“

Уште една препорака за преговори
ЕП без дилеми за Македонија

Република

бр. 183, година V ■ петок, 4 март 2016 година ■ цена: 50 денари

ИНТЕРВЈУ: МИТКО ЧАВКОВ

ХАОС, ХАЈКИ И ЗАКАНИ

СПАСОВСКИ ГО РАСТУРА МВР

Земјава пред нов градежен бум
Градежниците барани
како суво злато

Американските разузнавачи предупредуваат
Половина свет е пред
дестабилизација

Innovation
that excites

ВАШАТА ПРИКАЗНА ЗАПОЧНУВА ТУКА NISSAN X-TRAIL СО ВРВНА 4x4 ТЕХНОЛОГИЈА

Каде и да Ве понесе авантурата, врвната 4x4 технологија Ви ја дава довербата да возите кон непознатото со интелигентни способности за детекција на патот. Со просторна, удобна и неверојатно функционална внатрешност и опција за 7 седишта, време е да ја започнете Вашата приказна.

automotive group
Скупи бр.14, Скопје . тел: 02/511 11 30
02/511 11 31
www.nissan.mk

Република
www.republika.mk

ВОВЕД

Етномазохизам

6

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

Едмонд Адеми

18

ЕКОНОМИЈА

Градежниците барани како суво злато

20

АНАЛИЗА

Половина свет е пред дестабилизација

25

СВЕТ

ЕУ е како „Титаник“, треба да го напуштиме пред да потоне

26

ЗДРАВЈЕ

Д-р Виктор Груев

32

КУЛТУРА | ИНТЕРВЈУ

Јелена Јовичиќ

38

СЦЕНА | ИНТЕРВЈУ

Саша Ковачевиќ

42

СПОРТ | ФУДБАЛ

Гоце Седлоски

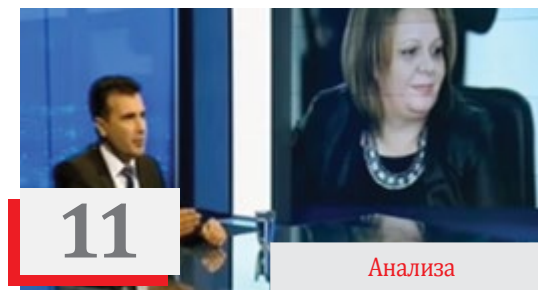
54

Колумна

8

ЕП без дилеми за Македонија

11

Анализа

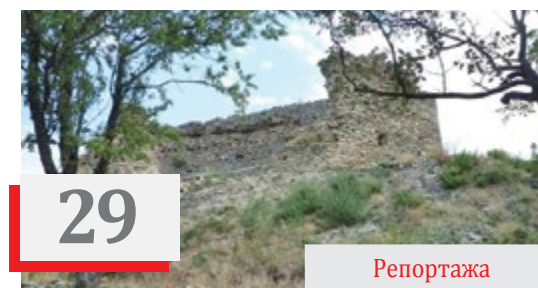
Катица како смоквин
лист на Заев

Интервју

15

Митко Чавков:
Спасовски го растура МВР

29

Репортажа

Средновековната црква во
Цареви кули изнедри
богатство од наоди

**ДНИД Прва Република
ДООЕЛ Скопје**

бул. Илинден бр. 9
1000 Скопје
republika@republika.mk
contact@republika.mk
sport@republika.mk

Директор: **Доне Донеvски**
Маркетинг:
Стојан Георгиеvски,
Габриела Мирчески
тел. 02 / 32 99 999
факс. 02 / 32 99 998

Издавач / редакција: **ДНИД Прва Република ДООЕЛ Скопје**
бул. Илинден бр. 9, 1000 Скопје

ж-ска: 500-0000007811-68
депонент банка: Стопанска Банка АД Битола

Претплата: тел. 02/3089-306

www.republika.mk ■ facebook.com/nedelnikrepublika

Главен и одговорен уредник: **Ненад Мирчески**
Заменик главен и одговорен уредник: **Билјана Зафорова**
Редакција и соработници:

Александра Мазнева - Бундалевска, Невена Поповска,
Марина Костовска, Наум Стоилковски, Александрија Стевковска,
Јана Јосифовска, Бојан Момировски

Колумнисти: **Горан Момировски, Љупчо Цветановски**
Соработници: **Никола Петковски, Димитар Љоровски Вавваковски**
Лектори: **Анета Љубециќ, Тања Стевановска**

Фотографија: **Александар Ивановски**

Графички дизајн: **Никса Георгиевски, Билјана Неделковска**

Печати: **Графички Центар Скопје, ул. Скупи 6.6.**

Испечатени примероци: **4.000**

Датум на печатење: **3 март 2016**

ВОВЕД

Етномазохизам

Нена Мирчевски | главен и одговорен уредник

Неспособен да изготви програма со која ќе ја придобие наклонетоста на граѓаните, СДСМ се трансформираше во партија-заложник на едно радикално крило, кое, пак, отворено се предаде во прегратките на надворешни центри на моќ верувајќи дека тие ќе му ја завршат работата и ќе го вратат на власт по десет години во опозиција. Врската од интерес на актуелното раководство со амбасадорите не беше искористена за враќање на довербата кај граѓаните, туку напротив, беше злоупотребена за засилување на омразата и за поттикнување одмазда кон секој неистомисленик.

Етномазохизмот што го поттикнуа челните луѓе на СДСМ, го прифатија опозициските медиуми, квазиекспертите и аналитичарите, кои веќе подолго време во континуитет ги понижуваат македонските граѓани обраќајќи им се со погрдни зборови (глупави, идиоти, стоки, цепаници недоделкани, будали...) Следбениците на радикалната струја во исто време отворија фронт со сите неистомисленици на секое поле – влегоа во војна со медиумите кои не се под нивна контрола, им се закануваат на банкари и на бизнисмени, се испокараа со речиси сите идеолошки истомисленици за кои националните интереси сè уште се поважни од личните и од партиските, ги отфрлија дури и сопартијците од СДСМ за да ја „убијат“ секоја прогресивна мисла внатре во партијата која го загрозува исполнувањето на нивното радикално сценарио... Од целото граѓанско општество останаа во добри односи само со подземјето и со криминалците кои ќе го очекуваат својот дел од колачот по целосното разбивање на државниот систем.

Колку се поголеми провокациите, толку е посилен омразата меѓу народот. Колку се посилен тензиите, толку се поголеми шансите ситуацијата да излезе од контрола и да завладее хаос. Тоа е целта на радикалите во СДСМ, кои по секоја цена

се обидуваат да избегаат од соочување со народот.

Така „слободумните опозиционери“ кои на полицајците во Куманово им посакуваа смрт, сега го славеа апсењето на Едмонд Темелко, го поздравуваа и се ситеа на претепувањето на првиот човек на Светскиот македонски конгрес Тодор Петров..., а забеганоста им оди дотаму што отворено повикуваат на леење крв по улици... Колку се порадикални, толку побрзо напредуваат во структурите на партијата. Етномазохизмот, од кој се срамеа и се оградуваа на почетокот, сега го шират со големо задоволство. Целта е целосно да се скрши отпорот на граѓанството за да може да се поклопат сите државни институции со овие антидржавни структури.

Оттука, не е тешко да се заклучи дека обидите да се наметне колективна психоза со која треба да се ампутира националната свест, ќе трае не само до 5 јуни, но и потоа... Ширењето омраза не само што нема да спласне, туку силно ќе се поттикнува.

Сепак, главниот проблем на радикалните опозиционери е во тоа што обидот за насилно преземање на власта може да предизвика контраефект. Ако народот биде испровоциран да излезе на улица за да си ја врати контролата над државата, тоа нема да биде револуција, туку контрареволуција. Токму затоа, тие што бараат крв, треба да бидат многу внимателни што посакуваат, затоа што може да им се исполни желбата.

НАСТАН НА НЕДЕЛАТА

Инцидент на македонско-грчката граница

„БИ-БИ-СИ“ СО ДВОЈНИ СТАНДАРДИ ЗА БЕГАЛЦИТЕ

Британскиот национален сервис покажа поголема загриженост за состојбата со бегалците на македонско-грчката граница, отколку за ескалацијата на ситуацијата во кампот „Џунгла“ во француско Кале, од каде што илјадници луѓе чекаат да преминат во Британија

Инцидентите во Франција и на нашата јужна граница се случија речиси во исто време, но со една важна разлика – едните се обидуваат да влезат во Македонија и да го продолжат патот кон западна Европа, а другите во Велика Британија како нивна крајна дестинација.

Новинарот што го водеше интервјуто со македонскиот шеф на дипломатијата, Никола Попоски, покажа голема загриженост за реакцијата на македонската полиција, па во обид да ја осуди Македонија за

односот, праша: „Вашата земја употреби солзавец на голем број луѓе, меѓу кои и на многу деца. Се прашувам дали е тоа она заради кое вие влеговте во политиката?“

На дрското прашање доби вистински одговор: „Видовме околу 400 млади машки лица кои насилно се обидоа да влезат на македонска територија од Грција. Ако вие сте припадник на безбедносните сили и сте соочени со ситуација во која има насилени обид од неколку стотици млади машки лица да влезат на ваша територија, без

Инцидентите во кампот „Џунгла“ во француско Кале

волја да се регистрираат или да одат во прифатните центри, тоа не е во согласност со договореното на европско ниво. Ако мене ме прашувате, за Македонија е најлесно да се повлече и да им дозволи на сите мигранти да поминат кон западна Европа, но тоа е точно она на кое земјите-членки на Унијата силно се противат“.

Очекуваме во некое скорешно интервју со британскиот министер за надворешни на „Би-Би-Си“ на тема бегалци да го чуеме неговиот одговор на истото прашање. Во меѓувреме, во новинарските извештаи на „Би-Би-Си“ воопшто не беше критикувана полициската акција во кампот „Џунгла“, во која беа урнати објекти во кои престојувале стотици жени и деца.

ВЕСТИ ВО 14.00 часот
на www.tv.republika.mk

УШТЕ ЕДНА ПРЕПОРАКА ЗА ПРЕГОВОРИ

ЕВРОПАРЛАМЕНТОТ НЕМА ДИЛЕМИ ЗА МАКЕДОНИЈА

Одложеното гласање на Комитетот за надворешни работи на Европскиот парламент донесе очекувана препорака за отворање преговори за членство на Македонија во ЕУ и неочекувано лесна дебата меѓу европатениците. Резолуцијата, која содржи седма континуирана препорака Македонија да започне преговори со ЕУ, покрај цементирање на 5 јуни како датум кога треба да се одржат избори во земјата, донесе и „примерно поведение“ на вкупно 11 европатеници од Грција и од Бугарија, кои претходните години знаеле да предизвикаат конфликти и да користат говор на омраза кон Македонија

Пишува |
Горан Момирски

Ниту еден од присутните 49 европарламентарци што гласаа во понеделникот за Резолуцијата за Македонија во Комитетот за надворешни работи на Европскиот парламент вербално не спореше дека Македонија треба да добие нова препорака за почеток на преговорите со ЕУ. Деветмина од европатениците гласаа против Резолуцијата, но не зедоа збор, ниту дебатираа против предлогот на известувачот за Македонија, словенечкиот европатеник Иво Вајгл, да се препорача до Европскиот совет Македонија да започне преговори за членство.

На предлогот на Вајгл не се противеле ниту најрадикалните грчки и бугарски европатеници, кои изминатите години знаеја да направат скандали, да провоцираат, да навредуваат и да шират невинности за Македонија, со цел да ги убедат другите европски пратеници дека земјата не заслужува почеток на преговори. Дали грчките и бугарските радикали се чуваат за пленарната седница на ЕП на која треба да биде потврдена Резолуцијата, дали своите цели ги постигнале во 18 амандмани претходно предложени и додадени на Резолуцијата и не е толку важно, најважно

е дека Македонија во екот на најголемата внатрешна политичка криза во последниве десетина години повторно добива дозвола од важен дел од ЕП, Комитетот за надворешна политика.

Инаку, гласањето за Резолуцијата требаше да се случи на 22 февруари, но беше одложено поради тоа што известувачот Вајгл, заедно со своите колеги Кукан и Ховит, беше дел од мисијата на Европарламентот, која помогна 5 јуни да биде договорен како нов датум за предвремени избори, со што се модифицираше и „преживеа“ таканаречениот Договор од Пржино. Тоа значи дека гласањето беше одложено поради тоа што не се знаеше дали изборите ќе се одржат на 24 април или на некој друг термин. И Комисијата и целиот состав на Европарламентот, кој наредната среда ќе гласа за Резолуцијата, со новиот датум добиваат нова централна точка на својот интерес за Македонија. Оние што искрено сакаат да помогнат во изборите на 5 јуни, ќе бараат шанса да се

види капацитетот на Македонија и преку фер и демократски избори уште еднаш да ги спроведе европските правила, а оние што се надеваат на неуспех, предвремените избори ги гледаат како шанса да докажат дека сè во право кога тврдат дека Македонија не треба да влезе во ЕУ. Кој ќе победи во оваа битка, зависи, пред сè, од нас самите, но ги имаме сите услови да бидеме задоволни и ние и тие што искрено сакаат да станеме дел од ЕУ.

Во овој контекст, сега е многу важно Македонија на 5 јуни навистина да одржи избори. Не само затоа што овој датум е дел од Резолуцијата која ќе биде неуспешна ако нема избори тогаш, туку и поради тоа што евентуалното ново одложување ќе покаже дека не сме кадарни за спроведување избори. Пораката од Брисел е важна и за власта и за опозицијата и нејзините обиди да го одложи рокот за избори во светлината на анкетите за рејтингот на политичките партии.

Колку е важно изборите да се одржат на 5 јуни може да се види од изјавата на известувачот Вајгл, кој прво го одложи целиот извештај само поради терминот за избори, а потоа денот кога е договорен терминот го нарече „клучијален ден кога е договорен нов датум за предвремени избори на 5 јуни“. Според Вајгл, изборите на 5 јуни мора да ги задоволат високите стандарди за демократија, транспарентност и за владеење на правото (Вајгл не ги спомена медиумите). Според него, друг важен услов за успешни избори е сите партии во Македонија да имаат пристап во процесот и заедно да работат на европската агенда на земјата. ■

Грците и Бугарите не се расправаа, но бришеа параграфи

Грчките и бугарските европарламентарци, членови на Комисијата за надворешна политика на Европскиот парламент, не беа бучни на гласањето затоа што, најверојатно, својата работа ја завршиле претходно, кога Вајгл на нивно инсистирање во Резолуцијата вклопил нивни амандмани. Од нив се гледа што е најголемиот проблем за грчките и за бугарските европатеници. Ако се суди според тоа што е бришено на барање на грчките претставници од оригиналниот текст на Резолуцијата за Грците, најголем проблем е пресудата на Меѓународниот суд на правдата во Хаг, со која Грција е осудена дека го прекршила меѓународното право. Европатениците Софија Сакорафа, Никос Андрулакис, Манолис Кефалојанис и Марија Спираки барале и добиле бришење на членот во кој Комитетот се повикува на пресудата на Меѓународниот суд на правдата при опишување на состојбата во врска со Македонија. Со тоа, грчките претставници не кријат дека најголемиот пораз на грчката дипломатија и на грчката држава во односите со Македонија го гледаат како проблем кој еден ден може да влијае на целиот процес за преговори меѓу двете земји, но и како основа за влез на Македонија во ЕУ и во НАТО. Оттаму е јасно зошто грчките претставници во Брисел инсистираат секогаш кога е тоа можно да се избрише пресудата со која нивната земја од најрелевантната светска судска институција е прогласена за насилник.

Грчките и бугарските европатеници менувале уште десетина членови на Резолуцијата, како оној член со кој се опишува одлуката на Европскиот совет во 2005 година да ѝ даде на Македонија статус на земја-кандидат за членство. Со амандманите се бара покрај овој датум да се наведат сите следни одлуки на Европскиот совет со кој практично Грција ја блокираше Македонија, што Атина го смета за своја дипломатска победа. Од бугарските европатеници најактивен е Ангел Џамбаски, кој успеал да добие неколку промени во Резолуцијата, но и Сергеј Станишев, експремиерот на Бугарија и човекот што лани говореше на протестниот митинг на македонската опозиција пред владата. Тој побарал во Резолуцијата да се вметнат заклучоците на Советот за генерални прашања на ЕУ за Проширувањето и за процесот на стабилизација и асоцијација од 15 декември 2015 година.

Европатеникот Едуард Кукан, пак, барал и добил Резолуцијата да се повика на извештајот на ОБСЕ и на ОДИХР од 27 ноември 2015 година. Неговиот колега, Ричард Ховит, барал да се наведе дека во насловот „Поранешна југословенска република Македонија“ се употребува година како и во насловот на Резолуцијата, но дека сите други референци за името на земјата во текстот се менуваат во „своите“, „земјата“, „таа“, и слични неспецифични термини. На барање на Ховит, во Резолуцијата стои дека „името Република Македонија не се употребува во текстот, додека зборот „македонски“ останува во него“.

light+building

Frankfurt am Main
13. – 18. 3. 2016

Full Range Industrial Lighting Solutions

info@lps.mk | +389 2 313 11 13 | www.lps.mk

Quehenberger | Drexelmaier | Alkaloid | Granit | KAM | Tinex | Blizoo

КАТИЦА КАКО СМОКВИН ЛИСТ НА ЗАЕВ

АНАЛИЗА

СМОКВИТЕ ПОВАЖНИ ОД „ПУЧ“!

Да се биде земјоделец, обвинител и имател на толку станови, очигледно, не е лесно... Катица Јанева аплицирала за „средношколска среда“! Ова е само една од шегите што деновиве можете да ги чуete на нејзина сметка. Другата вели дека поднела документи за бесплатен јавен превоз за студенти, третата дека како социјален случај се пријавила за неплаќање на радиодифузната такса, четвртата дека на истата основа сакала да не плати елаборат за легализација на диво изградена зграда во центарот на Скопје, петтата дека сакала да ги користи придобивките на социјалците за купување огревно дрво...

Пишува |
Љујчо Цвејановски

Можеби најдобрата шега е дека Катица и СЈО аплицирале за бесплатна правна помош за социјалците, а токму поради очигледниот факт дека не го познаваат законот таа би им била добредојдена. Во дузина случаи го прекршија, така што правна помош, особено бесплатна, и тоа од државата, чиишто закони не ги признаваат, би била одличен дел од апсурдниот мозаик на гротескната сцена во која истата таа држава се најде. Не би ве зачуило да дознаете и дека се пријавиле како пензионери и одат на бесплатна бања.

Привремено го затвориле СЈО. Се пензионирале за викендот. И точка. Ако можат да се и земјоделци и обвинители, тогаш ништо не може да ве изненади. Секоја чест на афинитетите, мултиталенти. Луѓето, едноставно, си знаат да прават пари од секоја ситуација и по секоја цена, законски или не. И сето тоа би било поинаку кога не би биле „луѓе од законот“. А кога го кршите, макијавелистички влетувајќи во ред глупости и проневери само за да извлечете пари од државата, е тогаш имате проблем. Најмногу морален, СЈО проблем. СЈО како кратенка за – СПЕЦИЈАЛЕН И ЈАСНО ОЧИГЛЕДЕН...

КОСТОВ: СИКОФАНТИТЕ САКААТ ДА НАПРАВАТ МАЈМУНИ ОД НАС

нешен обвинител Сотир Костов.

КОСТОВ: Еве во оваа пригода тоа го конкретизирам со ставот дека домашните Колумбијци (Зоран Заев, Радмила Шекеринска, Катица Јанева), потпомогнати од Сицилијанецот од САД (Џес Бејли) и Корзиканците од ЕУ (Ричард Ховит, Аиво Орав, Сергеј Станишев), упорно и тврдоглаво се обидуваат од Уставот и од позитивното право на Република Македонија, да направат мајмунска работа. Ни наметнуваат закони, кои се во спротивност со одредбите на нашиот Устав, формираат паралелни државни органи на веќе постојните, воспоставуваат поими и институции,

дополнителен заменик на министер, досега непознати на модерната демократија, и невидени во ниту една напредна западна демократија. И сега пу, пу, договореното не важи, така му текнало на Заев, а меѓународните десперадоси, оп, оп, со малку притисок, малку рекет, малку демагогија, и еве задоволен е Заев. За медиумите и да не зборувам. Нè „силуваат“ еве неколку месеци, од специјалист за мачки да прифатиме нов Закон за медиуми, кој слободно може да се нарече Закон за инаугурирање на СДСМ за врховен и единствен суверен на и во медиумската сфера, пред, за време и по одржување на изборите. И сега некој ќе ми рече дека сум премногу строг што сите наведени персони, ликови и авторитети ги нарекувам Корзиканци, Сицилијанци и Колумбијци, кои преку меѓународен и домашен политичко-правен тероризам, од Македонија сакаат да направат банана држава, а од сите нас мајмуни. Не,

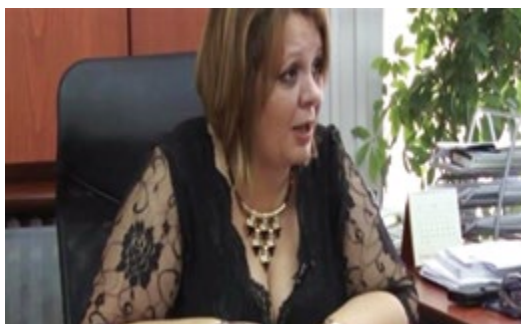
господа! Не сум јас строг. Извинете, ама не сум ни некултурен за дадените епитети. Ниту, пак, сакам некогаш на навредам. Напротив. Само се обидувам да бидам конкретен, објективен и прецизен во дефинирањето на овие персони и фактори. Тие се домашни лажговци, и меѓународни измамници. Се разбира, оваа метафора важи само кога ја обавуваат нивната срамна, измамничка и предавничка политика кон и во Македонија. Надвор од оваа дејност тие се примерни и загрижени државјани на Македонија, САД и на ЕУ. Заев и Шекеринска се добри и успешни бизнисмени, кои од заработените добивки си купуваат „ауди“, „порше“, или, пак чанти и костуми „шанел“, а богами и луксузни јакти. Во нив тие најдобро размислуваат за проблемите на граѓаните, за стандардот, за сиромаштијата, за социјалата. Катица да не биде куса, и таа решила, по заокружување тоа на становите, по еден од 68 квадратни

метри, по вториот од 72 квадратни метри, и по тој што ѝ недостигааше со повеќе од 80 квадратни метри, да стане и специјална за земјоделство, поточно специјалист за овоштарство, најконкретно – смокварка. Сите препораки за годината на огнениот мајмун се препораки за стартап-бизниси, инвестирање во личен развој. Во годината на мајмунот се пронаоѓаат неконвенционални решенија за старите проблеми. Катица сето ова го послушала и решила да ризикува. Се осмелила да биде поинаква, дека на тој начин може да успее. Тоа што се служи со блеф во поглед на природата на парцелата и не е толку важно. Знаеме, некогаш и блефот може да помине. Па позната ни е таа старата: „Кој ризикува, тој добива“.

Е, сега, тука, да си се пофалам: јас ова го предвидов и уште пред неколку месеци за Катица и за сличните на неа напишав дека се сикофанти, т.е. смоквари. Добро де, тоа се малку поспецијални смоквари од обичните, ама и Катица е специјална,

па некако работата е во ред. Сега, што е за право, не сакам да бидам нечесен и да премолчам дека тоа се смоквари-поткажувачи, познати уште од стара Грција – луѓе што ги поткажувале тие што недоволно изнесувале смокви од Атина. Добро, денес, не станува збор за тоа, туку за поткажување и за изневерување на интересите на својот народ ина државата Македонија, ама никојпат ништо не се знае. Немам амбиција да бидам политички астролог како Фрчкоски, кој предвидуваше кој, кого и кога ќе го апси, ниту, пак, преку предвидувања на изборниот хороскоп, како што предвидуваше Заев, и сè уште го прави тоа, кога ќе има избори, ама, сè е можно, и сè е во игра. Еве на Катица ако ѝ тргне со овоштарството, и ги произведе најсочните смокви во светот, ете ти бум во Македонија. Економски, земјоделски, смокварски. Тоа што таа мамела пред државните органи, тоа што пред нотар давала изјави со неточни податоци и информации, и не е толку важно. Па таа е навикната на тоа. Тоа го правеше

со становите, за да има лична корист, а ова со смоквите, чинам, е поинаква ситуација. Освен лична корист, мислам, можна е и голема добивка за Македонија, голем прогрес и развој. Само едно ме плаши: ако не се погоди времето и годината, може и од смоквите да не биде ништо, и ете ти нов „Титаник“ – па брод полн со нездореани смокви и нереализирани смоквари тоне. И кој ќе биде виновен за тоа? Секако, превртливата природа и измамничкиот карактер на мајмунот. Докажано е дека тој е избрзан, често не гледа кај скока и со кого влегува во судир, па така влегува и во незгоди. Од нив најчесто излегува со измами. Сега, кој кого тука прави мајмун, и дали ова е сериозна државничка работа или мајмунски сплетки, најдобро е да оставиме граѓаните на РМ сами да проценат и својата оценка или одлука да ни ја соопштат на изборите, кои еднаш мора да се случат, без разлика дали тоа им се допаѓа или не на Колумбијците, Корзиканците и на Сицилијанците, сите веќе наведени.

■ ШУМА СМОКВИ ЗА МЕГА-ПРОИЗВОДСТВО НА СМОКВИНИ ЛИСТОВИ ЗА ЗАЕВ И ЗА СДСМ?!

Интересно е што пред точно еден месец во истата оваа рубрика на „Република“, во текстот „Специјална фабрика за афери“ политичкиот аналитичар Александар Пандов улогата на Јанева ја опиша како, верувале или не, но смоквин лист. „За огромна жал на цела македонска јавност, специјалната обвинителка Катица Јанева и нејзиниот тим ја презедоа улогата да бидат смоквин лист на Зоран Заев и на СДСМ. Место да го ангажира целиот свој тим во наоѓањето одговор на основното прашање - кој и за чии цели го прислушувал државниот врв на РМ, прашање што го интересира секој граѓанин, таа, гледаме, се зафатила со мафијашки методи на изнуди, идентични како и на нејзиниот ментор, Зоран Заев...“ - изјави тогаш Пандов за „Република“. Дали Јанева и СЈО буквално ја сфатиле пораката, па сакале од шумата од смокви да ги искористат илјадниците листови за да ја скријат голотијата на нивните случаи и предмети, како таа во „Титаник“? Веројатно ни тоа не држи вода, поради фактот што Катица аплицирала за смоквини насади уште во септември 2015 година. Поверојатно, таа знаела уште од самиот старт со што и со кого си има работа, па уште од тогаш, превентивно, подготвувала многу смоквини листови за да ја затскрие голотијата на предметите

за кои имала индиции дека нема да држат вода. Уште поверојатно, можеби сакала навистина да насади 100 проценти од површината со смокви, иако биле само 30 проценти со што ѝ пропаднал обидот што го утврдила комисијата на терен, настрана што и нивната старост не одговарала на пропишаните услови во јавниот повик. Сто проценти од земјиштето насадено со смокви би значело 70 насто повеќе смоквини листови, толку многу потребни за „Титаник“, па и за тие што се најавени и кои ќе следуваат. Иако и за нив, за неуспехот на СЈО ќе биде виновен судот. На ред ли е сега „Карпатија“, која како и при вистинската бродска несреќа во 1912 година, ќе треба да спаси дел од даваниците, овој пат не од РМС „Титаник“, туку од СЈО „Титаник“ и нивните штитеници од опозицијата, брод што симултано ќе треба да го спаси рејтингот на СДСМ, кој натоварен со „бомбите“ тоне побргу и од најголемиот крстосувач. Индикативно сврзувачка е и годината. Истата таа 1912 година, кога потонал најлуксузниот крстосувач, на територијата на Македонија се одвива Првата балканска војна, која завршува следната година со катастрофални резултати - Македонија загубила сè што имала: територијата распарчена, народот испогинат, живите цел на асимилација на новите стопани, историјата погребана. Зоран Верушевски, кого Катица го пушти да се брани од дома, предвиде војна, иако граѓанска, како резултат на „бомбите“. Тие, пак, успеаја само да го урнат и така лошиот рејтинг

на партијата. Слична проценка како со небулозниот „Титаник“ на Јанева. Кога не оди, не оди – гарант и со спортските обложувалници се исмеваат со опозициските стратегии, а сопствениците тријат раце кога ќе ги видат...

■ РАЗГОВОРТЕ СИ ПРОТЕКУВААТ, А СЈО СИ СВИРКА

Како и да е, карванот на СЈО и натаму си врви по патот предвиден од Јанева. Маршрутата му ја знае само таа или, сепак, со неа е запознаен макар еден самодеклариран спасител и неговата „поубава“ половина што милува јакти? Независно кај кого е кормилото, хроничниот недостиг од компас е очигледен. И натаму нема записник од добиеното од Заев, апсењето на Темелко и, дефинитивно, е незаконско, кривичните од малтретираните

сведоци си стојат, а СЈО постојано си бара предмети што немаат врска со нивната улога и со причината за формирањето. Во меѓувреме, додека чекаме Јанева да собере храброст да ги побара од Заев, кај Чаушот се најдоа 70.000 причини за нивното постоење. Да, истиот тој со чијшто брат и сопруга Заев разговарал при неговото апсење. Што по мобилен, што по „вибер“. За апсурдот да биде уште поголем, истите тие „предадени“ разговори, кои кај Заев и СДСМ беа сигурни како во гроб и Форт Нокс, еден новинар-рекетар обвинет во случајот „Шпион“ си ги најавува и пушта од Србија. Помина еден, најави друг. Стигна и потврда дека биле од фондот на Чаушот, тие од фолдерот случајно насловен како „Заев СДСМ“. И додека цела Македонија се прашува кога ќе заврши ова лудило, а опозициските аудиоависници од „бомбите“ тријат раце за нова доза сеир, СЈО мудро молчи. Со нив е солидарен и техничкиот министер Спасовски, кој времето во МВР го тепа вработувајќи извикани и напатени кадри на СДСМ. Истовремено, СЈО го следи и бара домаќин, доставувач, хаузмајстор и двајца возачи. Слично на пожарникари што со насмевка поминуваат покрај запалена кука. Јасно, изборите на 5 јуни приближуваат, а тие се до гуша зафатени со „Карпатија“ или како и да го крстат новиот политички инструиран предмет. Знаете, реанимација на клинички мртов рејтинг не е шега. Уште потешко што ги води земјоделец од Мрзенци, а не хирург... ■

■ КООПЕРАЦИЈАТА ВО МРЗЕНЦИ ЖАЛИ ПО ЗЕМЈОДЕЛЕЦОТ ШТО ЗАМИНА ВО СЈО...

Гевгелија е позната по кајсиите и по смоквите. Првите ги знаат како српели, а вторите си се смокви и на дијалект. Ретко кој би погодил дека Јанева има такви афинитети, но таа, едноставно, не престанува да изненадува. Тамам мислевте дека сте чуле сè, па дознавате нешто ново. Потсетува на некогаш, нели? Реално, Мрзенци и Муртино се на само 57 километри оддалеченост, но близината со Заев е и по други карактеристики. Лидерот на СДСМ стана познат по контингентите отровни корнишони, а како слабост на специјалната обвинителка се покажаа смоквите. Зеленчук и овошје, но и двете се зелени. Не е регистрирана, но, можеби, едноставно, таа си е земјоделец во душа, што и не е никаков грех, напротив. Специјален земјоделец што не знае со земјата. Па и како обвинителка ги прекршува законите, нели? И неколкуте законски пропусти во апликацијата не се толку

страшни. Секако, ако ги споредите со законските пропусти на СЈО - немањето записници, епското доцнење со предавањето на материјалите и фактот што за неверојатниот, мултиплициран број разговори дознавме од дуелот на Латас и на Заев, утките во барањето за добивање државно земјиште по субвенционирана, багателна цена се смешка. Најновата информација вели дека не е СДСМ тој што најмногу жали за нејзиното именување за лидер на СЈО, иако е разочаран од нејзиниот ефект, ниту еден професор од правниот факултет во Скопје, кој по изборот на составот на СЈО на колегиум дошол со зборовите, **„ММЕ, јас па глупав и костум си купив! Еееј, и тим си направ, а они Катица?!“** Најмногу жали, сепак, кооперацијата во Мрзенци. По веста дека со именувањето во СЈО загубиле таков ортак - земјоделец, тамошните земјоделци во траурно расположение испиле по една гајба пиво и дузина конзерви „месен нарезок“ со вегета. Сето тоа во бакалска хартија. Башка, нивата останала иста – празна, со трева и со изгорени борови. А таков потенцијал...

Целосно е суспендирана законската организациска и функционална поставеност на МВР и поделбата на политичко, стратегиско и тактичко ниво проследено со дефокусирање од стратегиските приоритети, посочува дополнителниот заменик-министер Митко Чавков, кој говори за хаос, правна несигурност и внатрешни хајки во министерството

СПАСОВСКИ ГО РАСТУРА МВР

Разговараше | Наум Стоилковски
Фоџо | Александар Ивановски

Во време кога државата се соочува со безбедносен ризик поради емиграцискиот наплив, се има чувство дека МВР, стожерот на безбедноста, не функционира, а притоа внатре се комуницира преку соопштенија и толкувања на судски одлуки.

ЧАВКОВ: Во контекст на актуелните безбедносни прашања, на емиграциската криза, се наоѓаме во исклучително чувствителен временски период, кога се актуелни и безбедносните закани од аспект на насилени екстремизам, тероризам и емиграциските процеси, но морам да констатирам дека МВР функционира така што само по себе е несоодветно за ефикасно и за ефективно соочување со ризиците и со предизвиците со кои се соочуваме.

Сакам да дадам еден приказ на МВР пред ова назначување на техничкиот министер и во тој контекст, како долгогодишен работник во Министерството, речиси 30 години, сум ги поминал сите нивоа, можам да кажам дека го познавам системот, но не би одел историски, туку од 2006 година наваму, до назначување на техничкиот министер од СДСМ.

Тоа беше период на интензивни реформски процеси во МВР, кои даваа резултати. Ова не случајно го споменувам бидејќи на Договорот од Пржино му претходеа многу шпекулации и конструкции за, наводно, партизација и политизација во МВР и не само пред доаѓањето на Спасовски. Тој и по доаѓањето во МВР продолжи со таквата реторика и дава такви квалификации.

Но, ситуацијата е сосема поинаква, јас би го демантирал тука со конкрет-

ни факти, ги наведов реформските процеси, чијашто последица се исклучително високите достигнувања на МВР како институција што има важна улогата на чување на безбедноста и на јавниот ред и мир во државата.

Последица на тие реформи се и многубројните признанија. Дванаесет години ОБСЕ спроведува различни опсежни анкети за довербата на граѓаните во полицијата. Од 2008 година ние имаме континуиран пораст на довербата од граѓаните во работата на полицијата, а можам слободно да кажам дека показателите се импресивни бидејќи се над просекот во државите од ЕУ.

Друг показател се глобалните извештаи на американскиот Стејт департамент за капацитетите на државите во искоренувањето и во борбата со трговијата со луѓе. Македонија повеќе

години наназад се наоѓа во првата група држави со развиени капацитети, во друштво со неколку држави од ЕУ, Велика Британија, Финска, Италија, Франција, Германија, или пошироко во друштво со САД.

И да не набројувам многу за показателите за кои јавноста знае и беше информирана во континуитет за сето тоа што беше достигнување во борбата против организираниот криминал и тероризам. Нема историски да се осврнувам, ќе ги споменам само „Диво Насеље“, акцијата „Ќелија“, кои се последни од таков обем на МВР и мислам дека Министерството е заслужно за чување на безбедносната состојба во државата, која беше доведена во прашање, особено со случајот „Диво Насеље“, но со ефикасна и ефективна енергична акција беа спречени закани и намерите за дестабилизација на државата.

И со Договорот од Пржино, наместо стручњак, доаѓа генералниот секретар на СДСМ, кој почнува да носи и вработува партиски луѓе, унапредувања без да се почитува системот на кариера во МВР, за потоа вработени во МВР и полицијата да испраќаат пораки за насилство кон јавноста. Како влијае сето тоа и што може да се направи за да се превенира?

ЧАВКОВ: Не случајно посочив на периодот пред доаѓањето на Спасовски. Сега, практично, се гледа еден преоден поинаков период. Тоа што дојде генералниот секретар на функцијата, сметав и имав процена дека ќе има значителен товар на дополнителна политичка одговорност бидејќи се работи за генералниот секретар во СДСМ, најголемата опозициска партија. Токму од таа позиција Спасовски требаше да биде внимателен за сите тие постапки и дејства што ги презеде. Очекував постапки во духот на Договорот од Пржино, на воспоставување една доверба во општеството, но, место тоа, бев изненаден, се случија сосема спротивни работи.

Има ли ред сега во МВР?

ЧАВКОВ: Морам да ви кажам дека нема ред во МВР бидејќи тој што треба да го воспоставува и гарантира редот, тој е генератор на хаос, на неред, на правна несигурност. Во тој контекст ќе тргнам од првиот негов потег кога дојде за министер. Првата одлука беше одземање на овластувањата од директорите на Бирото за јавна безбедност и на Управата за безбедност и за контраразузнавање, како и овластувањата на началниците на регионалните сектори за внатрешни работи.

Тоа беше прв чекор што за мене беше еден јасен показател дека работите нема да се движат по добар пат. Втор чекор понатаму беше неговото опкружување со полициски советници, практично, со лица што се членови на матичните комисии во СДСМ. Веднаш почна со партизација на МВР преку регрутирање нивни партиски активисти, кои наредвор од системот за управување човечки ресурси беа поставувани на различни несоодветни позиции со скокање на неколку позиции нагоре. Со тоа, практично, направија хаос. Организацијата, структурата и функционирањето на МВР е утврдено со Законот за внатрешни работи. Многу јасно и недвосмислено е утврдено дека во функционирањето на МВР има три нивоа. Тоа е политичко ниво - министерот и неговите советници; стратегиско ниво - околу директорите за Бирото за јавна безбедност, Управата

за разузнавање и за контраразузнавање; и оперативно-тактичкото ниво преку регионалниот сектор за внатрешни работи. Значи, јасен систем на децентрализација, кој целосно го нарушија со директно мешање лично од страна на министерот, конкретно во оперативно-тактички прашања. Мешајќи се во разни истраги и занимавајќи се со повикување лица за кои се водат некакви конструирани случаи, па еве имаме информации дека тоа повикување е проследено со одредени закани, и да не набројувам... тоа е, практично, генерирање хаос. И тоа токму во врвот на администрацијата на МВР. Тоа не може да води на добро затоа што создава една правна несигурност кај вработените. Незаконски сменија пет началници на регионални центри за внатрешни работи, а на нивно место поставија луѓе што не се вклопуваат во законски утврдените критериуми. Скокаат по неколку хиерархиски нивоа за да бидат поставени за началници на регионални центри. Во Куманово полицаец е поставен за началник на регионален центар. Во Скопје е поставен активист на СДСМ, кој мислам дека беше ангажиран во обезбедувањето на Шекеринска на едни од изборите. Од него ќе очекувате департизација? Бидејќи тие настапуваат со тези дека ВМРО-ДПМНЕ го партизираше МВР, што не е точно. Претходните показатели што ги кажав говорат токму за спротивното. Дека МВР е професионално.

Тука доаѓаме до случајот со приведувањето на Едмонд Темелко, кој го спореди однесувањето на началникот во Битола со однесување во времето на грчките полицајци.

ЧАВКОВ: Интересен е примерот што го дадовте. Тој пример ја докажува тезата дека се измешани одговорноста и активностите што се доведуваат на различни нивоа. Имате министер за внатрешни работи што директно, во договор со началникот на секторот за внатрешни работи во Битола, со уште еден полицаец, без знаење на директорот за јавна безбедност, без знаење на командирот на полициската станица во матичното место каде што живее Едмонд Темелко, организирал упад врз основа на некоја наредба од СЈО и врши незаконско лишување од слобода. За што мислам дека од кривичниот совет во Основен суд Скопје 1 веќе е утврдено дека се работи за незаконско лишување од слобода. Значи, еклатантно кршење на прописите во МВР.

Што е со претекувањето на Тодор Петров? Работи ли полицијата на тој случај?

ЧАВКОВ: Еве два случаја во кои можеме да видиме различен пристап на полицијата. Ако кај Едмонд Темелко, на некој начин, имате тргнување на системот настрана, па се ангажирани неколку луѓе за лишување од слобода, тука имате неефикасно постапување на полицијата. Се работи за случај на насилство во кој, според мене, се исполнети условите за определување притвор. Во тој случај полицијата може да лиши од слобода без наредба од судија на претходна постапка и лицето кое ќе биде лишено од слобода да го спроведе пред судија на претходна постапка кој одлучува за законистоста на постапувањето. Во овој случај МВР не постапуваше соодветно, реагираше тромаво, со дописи, со покани, со службени белешки...

тој контекст би сакал да испратам две пораки. Едната порака е во правец на непрофесионалното и неетичко однесување на одредени припадници на МВР, кои го уриваат угледот на МВР. За овие лица ќе се преземаат дејства и мерки...

Веројатно е дека тие ќе се соочат со институционална одговорност во рамките на МВР. Значи не со промени, не со незаконски преместувања, туку со институционална одговорност. Тоа е порака што сакам да ја испратам до сите тие припадници на МВР што го уриваат угледот на министерството. Другата порака што сакам да ја испратам, практично, се однесува на најголемиот дел на припадниците на МВР, кои се вистински професионалци. Ги охрабрувам да опстојат и да издржат и на притисоците

ѓутоа, реториката на генерален секретар продолжи да ја користи и кога беше назначен за министер. Како, на пример, за мене највулгарната теза за конструкциите во Куманово со која сакаа да ја стават во сенка акцијата на полицијата. Тој почна истата реторика да ја применува кога дојде за министер за внатрешни работи опструирајќи различни случаи, иницирајќи различни истраги, излегувајќи на прес-конференции, информирајќи ја јавноста за некои големи случаи и во тој контекст беа поврзани случаите со патните исправи од 2014 година, па случаите со лични карти, кои излегоа по самото негово назначување ... Сето тоа беше пренесено во јавноста така за да се спои со познатиот случај со кој сега се занимава СЈО за лични карти од Пустец.

Сакаа да создадат фама дека работите во МВР биле толку исполитизирани, што не е точно. Морав да излезам во јавноста по неговиот настап за патните исправи и за личните карти и да го повикам да се воздржи од такви коментари и од такви конструкции и дека многу брзо можат да се расчистат тие дилеми. И така се случи. Не само што се потврди, не само што се утврди дека не станува збор за криминални дејности во министерството, туку се потврди дека станува збор за криминални активности на една криминална структура, која била многу блиска во комуникациите со лидерот на СДСМ и со генералниот секретар Оливер Спасовски. Ние откривме дека тие се креаторите и на аферата за патни исправи и за лични карти за што се водат судски постапки. Тоа беа случаи што беа злоупотребени со обид да се фрли една црна дамка на функционирањето на МВР, но, за среќа, професионалните структури успеаја да ги расчистат тие дилеми и да посочат што е, практично, вистината. Во тој контекст беа споменати и евентуалните возачки дозволи. Веднаш следниот ден се потврди дека станува збор за грешка на една меѓународна реномирана компанија со седиште во Германија. Но, тоа се само случаи од кои може да се види до кој степен Оливер Спасовски е подготвен да го злоупотреби МВР за дневно-политички цели.

« Наскоро нè очекуваат нови предизвици со бегалците. Како тече соработката со другите земји и колку оваа криза може да влијае на безбедноста? Подготвено ли е МВР да се соочи со ваков предизвик? »

ЧАВКОВ: Актуелна безбедносна тема, актуелно безбедносно прашање. Во контекст на моментните состојби на кои

посочивме, со незаконските промени и незаконските назначувања, со судските постапки што се одвиваат во Управниот суд, со правосилното решение со кое, практично, треба да се вратат сменетите началници и незаконски назначените извршители од нивна страна. Од друга страна ризиците со кои се соочува само по себе се наметнува како проблем на функционирањето на министерството. Дотолку повеќе што, според информациите и коментарите на нивните перјаници во рамките на МВР, како советниците или лицата што вие ги споменавте, преку „Фејсбук“ и други социјални мрежи, планирано е да одат и понатаму со незаконски промени, сè со цел да имаат целосна контрола на МВР. Со тоа, одговорно тврдам, само ќе се наметне и воспостави целосен хаос во МВР. Сигурно е дека јас ќе ги информирам за тоа претставниците на меѓународната заедница бидејќи во многу од реформските процеси за кои говорев на почетокот, биле директно вклучени и сега мојата грижа за состојбите во МВР сакам да ја споделам и со тие претставници.

Токму во контекст на спречување и превенирање на идно хаотично однесување, на идни хаотични одлуки во рамки на МВР, сè со цел да можеме да бидеме способни да се соочуваме со овие безбедносни прашања, особено околу емигрантската криза, за која граѓаните на Македонија се сведоци дека од ден на ден ескалира како состојба и постојат ризици да излезат од контрола.

Сведоци сме на фактот дека ЕУ сè уште нема една заедничка конзистентна рамка на дејствување во однос на емиграциските проблеми, нема соодветна координација, сè поочигледни се интенциите на националните влади да пристапуваат кон унилатерални решенија, и во тој контекст ние, како Република Македонија, се наоѓаме во незавидна позиција. Граничине со Грција, која има исклучително тешки проблеми со емиграциските движења, тие доаѓаат од Турција и сега, практично, со унилатералните активности на државите по балканската маршрута и државите од крајната дестинација, во контекст на редуцирање на влез на емигранти веќе се создава една состојба што може да ескалира и во Република Македонија и во Република Грција.

« Да се вратиме на состојбите во МВР, нè очекуваат избори, дали е МВР во полн капацитет за обезбедување на тие избори за сè да помине во совршен ред, како што веќе се гласа во Република Македонија? »

ЧАВКОВ: Јас сум сигурен дека МВР има капацитети да обезбеди соодветни услови за спроведување фер и демократски избори, тоа било случај и досега. Секогаш имало организиран систематски пристап во планирањето на мерките и на активностите, штапски пристап во координирањето на активностите пред изборите и за време на изборите, за тоа можат да сведочат многуте претставници на странските мисии во Македонија, кои биле дел од тој републички оперативен штаб, кој бил одговорен за спроведување на безбедносни и соодветни услови за фер и демократски избори, и независно од тенденциите за партизација на МВР преку незаконско назначувања, награди на политички активисти на СДСМ со назначување на високи позиции надвор од системот за кариера во МВР, јас сум сигурен дека МВР, во најголем број, го сочинуваат професионалци со висок личен и професионален интегритет и тоа е за мене гаранција дека и на следните избори ќе се однесуваат професионално

и одговорно и ќе дадат придонес за создавање услови и претпоставки за фер и демократски избори.

« Дали сметате дека изборите ќе стават крај на ова што го опишувате како хаос во МВР? »

ЧАВКОВ: Мислам дека само изборите се претпоставка за враќање на државата на колосек и враќање на МВР на вистинската патека на кој беше и сум убеден дека по тоа ќе се создадат предуслови за надминување на слабостите што постоеле во системот на МВР, кои беа искористени и злоупотребени од една субверзивно криминална структура на луѓе. Се виде дека тоа се припадници на СДСМ што го злоупотребиле системот во УБК, не би сакал веќе да должам бидејќи се води судска постапка за тоа, а истата таа субверзивно криминална структура практично беше генератор на слична активност и во 2001 година со аферата „Големото уво“.

Во тој контекст, мислам дека само со избори ќе се создадат соодветни претпоставки за да се надминат овие состојби и да продолжиме да го градиме системот во МВР надминувајќи ги сите слабости и зацврстувајќи ги сите капацитети во сите сегменти на дејствување на МВР. ■

« Висок полициски службен во Чаир во моментот кога Тодор Петров беше нападен, преку Фејсбук упати порака „сите ќе завршите како него“. »

ЧАВКОВ: Суштинско е прашањето дали има личен и професионален интегритет, а не дали има политичко убедување. Постојат правила што треба да бидат применети во оваа ситуација, има многу такви примери во кои е неопходно да се спроведе дисциплинска постапка за нарушување на угледот на МВР со сопствени тези. Ние како припадници на МВР треба да бидеме гаранција за безбедноста и за јавниот ред и мир, да бидеме гаранција за граѓаните, а не да настапуваме од партиски позиции и притоа да искажуваме мислење и ставови што се спротивни на стандардите што треба да важат за едно однесување со интегритет на полициски службеник. Во тој контекст морам да кажам дека ги следиме сите тие состојби, ги детектираме, и во

со кои некои од нив се соочуваат или се изложени. Да не наследнуваат да преземаат незаконски дејства да продолжат да се однесуваат професионално. Тоа е единствена гаранција за функционирањето на МВР на начин како што очекуваат граѓаните.

« Кога Оливер Спасовски дојде на функцијата технички министер најави еден голем случај со фалсификувани лични карти, кој беше објавен во неделникот „Фокус“. Најави и голема истрага, но потоа се случи аферата „Фабрика“ и од Спасовски не слушнавме ништо. »

ЧАВКОВ: Морам да се вратам на моите очекувања откако беше поставен Спасовски за министер. Со оглед на тоа што не го познавав претходно, самиот факт што станува збор за генерален секретар на една голема политичка партија, очекував дека ќе имаме работа со човек што ќе има одговорно однесување. Ме-

Рекоа, не порекоа

**ГОРГЕ
ИВАНОВ**

Го имаме искуството од косовската криза во 1999 година, кога во Македонија пристигнаа 360.000 бегалци. Ниту

еден од нашите соседи не ни помогна тогаш и не прими ниту еден бегалец. А дали знаете колкава помош добивме од тогашната донаторска конференција? Нула. За време на босанската криза, повторно примивме бегалци и токму затоа решивме овој пат да бидеме само транзитна земја. Не можевме да чекаме на Брисел да донесе одлука. Донесовме сопствени одлуки. Во време на криза, останува на секоја земја да најде сопствени решенија. Доколку чекавме совет од Брисел како да се соочиме со кризата, Македонија ќе беше преплавена со бегалци.

**НИКОЛА
ПОПОСКИ**

Имавме обид на околу 400 млади мажи со сила да влезат на македонска територија од Грција. Припадниците на без-

бедносните сили беа соочени со ситуација во која имавме насилан напад од страна на неколку стотици мажи што се обидуваат да влезат на одредена територија без да бидат регистрирани или да се упатат кон центрите за регистрација. Тоа не е во согласност со договорот што го постигнавме на европско ниво. Ако ме прашате мене, за Македонија е најлесно, едноставно, да се тргне настрана и да им дозволи на сите емигранти да ја поминат нашата територија на пат кон Западна Европа. Но, европските држави лобираат токму против ваквото решение.

**ДОНАЛД
ТУСК**

Европската унија ја разбира тешката ситуација на властите во Скопје. Не можеме и не смеаме да ги оставиме сами во оваа тешка ситуација. Нема добра алтернатива освен соработка со Турција преку која доаѓаат мнозинството емигранти.

КРВАВО СОВЕТУВАЊЕ ЗА ПАРТИСКИ ПОТРЕБИ

Адеми Едмонд

Роген:
1975 година

Професија:
советник во МВР

Рапот на Пишев, „акцијата“ на Бекир Асани, преписката меѓу отецот и пратеникот, „одговорот“ на Ременски на новинарските прашања... Неделава имаше сериозна конкуренција за местото личност на (не)делата... Сепак, на крајот, за позицијата се избори Едмонд Адеми. Секако, неговата „кандидатура“ беше потпомогната од министерот за внатрешни работи, Оливер Спасовски.

Со ред... Како јавноста го запозна Адеми?! Денес е член на Извршниот одбор и на Централниот одбор на СДСМ. Долги години беше член на Централниот одбор на СДСМ. Беше и претседател на СДММ во Тетово. Ќе го сретнете како експерт или политички аналити-

чар... Барем така го пишуваат медиумите што важат за блиски до опозицијата. Е сега, експертот стана дел од МВР. Нели, ВМРО-ДПМНЕ ги партизираше институциите, па СДСМ ќе ги спасува... И еве, ги спасува. Едмонд Адеми влезе во МВР: Оливер Спасовски го вработи сопартиецот, кој, веројатно, „крваво“ се избори за ова вработување. Како аналитичар гласно ги коментираше случувањата во земјата, отворено се закануваше преку својот профил на „Фејсбук“. Сосема „доволно“ за тој да ги исполни критериумите за влез во МВР. Тој ќе го советува Оливер за време на неговото техничко министерување.

Се шушкаше дека ќе влезе во МВР како технички министер, но откако тоа не се оствари, успеа да влезе како советник. Адеми е без никакво искуство во полицијата. Веројатно, неговите активности во изминатиот период за Оливер Спасов-

РЕЧЕ И:

- Дур не се пролее крв по улиците, ниту режим паѓа, ниту слобода се стекнува - рече Адеми пред малку повеќе од една година...
- Да сум Европска комисија, не само што ќе нема датум за почеток на преговори, туку би го одзел и кандидатскиот статус.

ски претставуваат доволен доказ дека тој е подготвен за спроведување на „акциите“. Адеми, пред малку повеќе од една година повика на пролевање крв по улиците за промена на власта. Сега е време да го советува Оливер... А што ќе го советува?! Еден медиум запраша - дали на Спасовски му се потребни совети во спроведување на некакво крваво сценарио, но она што се знае е дека техничкиот министер на СДСМ продолжува да ја партизира полицијата полнејќи ја со непрофесионален кадар.

Еве, може и медиумите грешат кога коментираат. Барем така вели СДСМ за оние медиуми што објавија дека Едмонд е вработен во МВР. Но, од друга страна па е симптоматично молчењето на МВР. Оттаму нема одговор како е ангажиран Адеми, на неопределено време или по договор и колку неговиот ангажман ќе ја чини државата. Од Министерството не одговараат ниту на прашањето какви квалификации и колкаво искуство има Адеми во безбедносните служби, ниту

дали поседува безбедносен сертификат.

Адеми, кој се потпишуваше и како директор на Институтот „Либерта“, во неколку наврти досега ја истакнал својата наклонетост против интересите и против просперитетот на земјата. Покрај насилството и крвопролевањето за кое говори Адеми, тој повикуваше на Македонија да не ѝ се даде датум за почеток на преговори со Европската унија.

■ **Да сум Европска комисија, не само што ќе нема датум за почеток на преговори, туку би го одзел и кандидатскиот статус** - е коментарот што тогаш го напиша Адеми на социјалните мрежи.

А што има во биографијата на Адеми? Покрај СДСМ и „Либерта“, во неговата биографија стои и асистент во Американската амбасада во Скопје, политички советник во Министерството за одбрана, портпарол на Европска агенција за реконструкција, како и негов ангажман во мисијата на ОБСЕ и во Собранието на РМ. ■ (РР)

РЕКОА И:

- Вработените во МВР биле шокирани кога го виделе мислејќи дека по првичната опсада и преплавување на Министерството со партиски кадри без никакво искуство во полицијата, операцијата на Спасовски завршила. („Курир“)

Рекоа, не порекоа

**ИВАНКА
ДОДОВСКА**

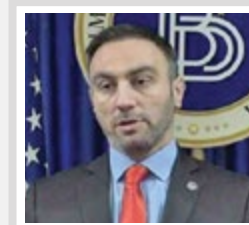
Очекувам специјалната јавна обвинителка Јанева и институцијата што ја предводи во наредниот период да се соочат со дихотомноста на овој паралелен институт и по истрагите за кои се задолжени, а кои произлегуваат од нелегално добиените приватни телефонски разговори да почнат со откривање на одговорот на фундаменталното прашање поради кое и почна политичката криза во Република Македонија т.е. кој, зошто, кога, како и каде му ги достави овие доверливи документи на господинот Заев?

**ЗОРАН
ЗАЕВ**

СДСМ целиот овој период посветено стои во борбата за обезбедување услови за фер и демократски избори. Ќе анимираме огромен број неодредени граѓани да се пуштат во процесот на поддршка на опозицијата за промена на оваа забегана власт. Се надеваме дека изборите ќе се случат на 5 јуни, ние сме подготвени за избори на 5 јуни. Во декември ја усвоивме нашата програма, информациите што стигнуваат од ДИК се дека има шанси во согласност со законот до 15 април да биде прочистен избирачкиот список и да биде отворен на увид на граѓаните до десет дена пред изборите.

**АРТАН
ГРУБИ**

Тодор Петров се сопнал, се повредил и си ја удрил главата. Бекир Асани не го истепал, а Петров само сака да стане фактор со вакви изјави. Ние воопшто немаме информација дека има пријава против Асани.

ГРАДЕЖНИЦИТЕ БАРАНИ КАКО СУВО ЗЛАТО

Зголемувањето на активностите што се очекуваат годинава, ќе придонесат за уште поголем развој на градежништвото. Особено радува фактот што домашните фирми реализираат комплексни проекти со сопствени ресурси. Сепак, се очекува да има уште поголема потреба од работници, па дури да се јави и недостиг, поради што ќе мора работна сила да се „увезува“ од странство - велат градежниците

Пишува | Александрија Сџевковска

Градежништвото и годинава претставува главен двигател на македонската економија. На секој чекор се градат патишта, улици, згради. Најавените проекти, пред сè во делот на нискоградбата, дополнително ќе му дадат поттик на овој сектор, кој неколку години наназад е водечки во креирањето на домашниот бруто производ. Работа има и повеќе од што може да се постигне и сработи, па дојде време кога тешко се ногаат и работници. Градежните фирми велат дека не е исклучено, за непречено одвивање на активностите да мора да се „увезуваат“ и работници и други кадри од други држави.

Градежништвото, како во изминатите години, така и годинава е двигател на македонската економија. Планираните капитални инвестиции во инфраструктурните проекти и алоцираните средства во буџетот гарантираат континуиран раст на градежниот сектор и во оваа година. Исто така, компаниите-членови на Градежната комора на Македонија активно се вклучија во проектите Купи кука - купи стан, како и во најновиот Купи кука за млади, што, секако, придонесува за зголемена

изградба и за продажба на станови и куќи и за понатамошен раст на градежништвото. Лидерската позиција на градежниот сектор има позитивно влијание директно и индиректно и во други економски сектори, односно овозможува развој на повеќе од 26 други гранки од економијата кои се поврзани со него.

Годинава очекуваме овој тренд да продолжи како резултат на наведените проекти и веќе започнатите капитални инфраструктурни проекти кои се повеќегодишни и за нив е обезбедена финансиска конструкција. Сето тоа ни дава надеж дека градежниот сектор ќе биде стабилен и ќе продолжи да расте во континуитет - вели Роберт Хот, претседател на Градежната комора

на Македонија при Сојузот на Стопански комори.

Вакво гледање на нештата имат и во Стопанската комора на Македонија.

Зголемувањето на активностите што се очекуваат годинава ќе придонесе за уште поголем развој на градежништвото. Особено радува фактот што домашните фирми реализираат комплексни проекти со сопствени ресурси. Евидентно е дека создаваме кадар способен за изведба на големи инфраструктурни објекти, а и компаниите веќе располагаат со современа, технички софистицирана опрема, што не беше случај досега. Поради најавените проекти, како што е изградбата на автопатите Скопје - Блаце и Гостивар - Кичево, потоа продолжување на работите на трите автопатишта, како и рехабилитацијата на патиштата Кочани - Делчево, Куманово-бугарска граница, очекуваме да има уште поголема потреба од работници, па дури да се јави и недостиг, поради што ќе мора работна сила да се „увезува“ од странство - вели рече Андреа Серафимовски, претседател на Здружението за

Работа има и повеќе од што може да се постигне и сработи, па дојде време кога тешко се ногаат и работници

градежништвото при Стопанската комора на Македонија.

И од ССКМ потврдуваат дека Република Македонија се соочува со недостаток на стручен кадар.

Повеќе од потребно е да се започне со обука на работници во градежниот сектор. Градежните активности кои се прават на терен ја ангажираат цела градежна работна сила, додека, пак, градежните компании бараат работник повеќе. Овој предизвик би се надминал со започнување на стручни обуки кои Сојузот на стопански комори ги организира за дефицитарни занимања во РМ, особено во градежништвото, и со тоа би се доквалификувале работниците од други струки кои не се вклучени на пазарот. Обуките за работниците е предвидено да траат од еден до три месеци - најавува Роберт Хот од ССКМ, и додава дека градежништвото изминативе години е во експанзија, и побарувачката на стручни кадри е во нагорна линија.

Потребни се работници кои ќе ракуваат со градежни машини, но и општи работници кои ќе се вклучат на пазарот со нивно доквалификување, а со тоа ќе се овозможи дефицитот на стручни кадри да се намали. Освен тоа, зголемувањето на работниот ангажман имплицира и прогресивност во растот и во развојот на компа-

нијата. Очекувано е, при стабилна економија, компаниите што бележат позитивни трендови и зголемување на обемот на професионални ангажмани да посветуваат внимание и за растот на платите - објаснува претседателот на градежната комора при ССКМ, Роберт Хот.

Засега, просечната нето плата во градежништвото изнесува 19.306 денари и е за 13 проценти пониска од просечната нето плата во државата, која изнесува 22.715.

Во 2015 година имало зголемување на договорените градежни работи во однос на 2014 година за 65,8 проценти, што се должи, пред сè, на инвестиции во инфраструктурата. Токму големата ангажираност на компаниите дома придонесе за негативниот тренд на работа на македонските градежни фирми на странските пазари. Лани имало пад на градежните активности надвор од државата за 52 отсто во споредба со 2014 година. Најголем дел од извршените градежни работи во странство се во Босна и Херцеговина. Според податоците од Државниот завод за статистика, градежништвото бележи раст во сите сегменти, како во нискоградбата, така и во високоградбата, бидејќи континуирано се зголемува и изградбата на станови. Статистиката покажува дека годишно се градат од 5.500 до околу 6.000 станови, а многу мал

Според податоците од Државниот завод за статистика, градежништвото бележи раст во сите сегменти, како во нискоградбата, така и во високоградбата, бидејќи континуирано се зголемува и изградбата на станови

дел од нив остануваат непродадени. Зголемен е и уделот на градежништвото во БДП и тоа од 4,9 отсто во 2008 на 6,4 проценти во 2014 година. Во првите три месеци од минатата година градежништвото остварило 35,4 милиони денари што е пораст од 11,7 отсто во однос на 2014 година. Средните и големите компании во формирањето на БДП за градежништвото учествуваат со околу 90 отсто и вработуваат преку 75 проценти од вработените во секторот. Поради оценката дека е еден од главните двигатели на економскиот раст, а како резултат на планираните инфраструктурни проекти и инвестиции, се проценува дека во периодот од 2015 до 2017 година градежништвото ќе оствари реална стапка на раст од 7,5 отсто.

Единствено нешто што може да го наруши работењето и растот на градежниот сектор е политичката нестабилност.

Стабилноста и континуитетот се предуслови за развој на бизнисот, а истото се однесува на градежништвото. Во спротивно, нема да се пристапи кон сите планирани развојни и инвестициони активности. Секоја нестабилност во државата може да има поразителни резултати врз економијата и врз градежниот сектор. Затоа, потребно е континуирано функционирање на институциите со сите нивни овластувања - нагласува Роберт Хот од ССКМ.

1 Нови три директни авиолинии на компанијата „Визер“ од Скопје до Берлин, Братислава и до Копенхаген ќе стартуваат кон крајот на март. Со ова листата на евтини директни авиолинии од Скопје до светските центри се зголемува на 23 дестинации, кои освен за македонските граѓани, се достапни и за странските туристи, за значително поевтини цени.

Придобивките од овој проект се видливи од повеќе аспекти, односно со воведувањето на овие евтини авиолинии директно се овозможи зголемување на мобилноста за граѓаните на Македонија. Истовремено, преку овие евтини авиолинии се овозможи дополнителен значителен пораст и зголемување на бројот на странските туристи во нашата држава, пред сè од државите од кои се воведени овие летови. Тоа претставува исклучително значаен момент како од аспект на развојот на туризмот така и од аспект домашната економија, односно придобивка за околу 20 стопански гранки што директно или индиректно се поврзани со туризмот. Во моментот од Скопје со евтини авиолетови може да се патува до 20 европски дестинации меѓу кои и до Келн, Дортмунд, Ајндховен, Гетеборг, Милано, Париз, Венеција, Стокхолм и други.

5 Винарските визби и сите откупувачи на вино ќе треба откупеното грозје од наредната реколта да го исплатат до 31 јануари, а не како досега до 30 април. Ова е една од измените во Законот за вино што Собранието на Република Македонија го донесе во рамки на пакетот закони од областа на земјоделство-

то. Доколку долгот не биде исплатен во законски утврдениот рок, тогаш винарската визба е должна надоместот од 10 проценти од долгот да го исплати, а ако не, ќе биде избришана од регистарот и нема да може да врши откуп на грозје. Исплатата на грозјето од минатата реколта сè уште е во тек, а досега се исплатени околу 60 проценти од откупеното грозје.

2 Нова инвестиција во Демир Хисар. Германската „СТС текстјал“ ќе инвестира четири милиони евра во некогашниот погон на „Застава“ и ќе отвори 150 работни места во права фаза, а во наредниот период бројката ќе надмине 1.000 вработувања. Ова е втора голема странска инвестиција во овој регион.

„СТС текстјал“ е семејна, високотехнолошка компанија, која лани била прогласена за најиновативна во текстилниот сектор во Германија од страна на магазинот „Менаџер“. Фабриката во Демир Хисар е доказ дека владата работи на привлекување инвестиции во

сите региони, а целта е обезбедување работни места и подобар стандард за сите граѓани.

Оваа инвестиција пред еден месец ја најави Груевски во обраќањето на Конференцијата на Унијата жени на ВМРО-ДПМНЕ.

■ **Тоа што го најавив претходно, се остварува, напиша Груевски на „Фејсбук“. Компанијата ќе произведува специјализиран текстил и Република Македонија ќе биде првата земја во која отвораат нов производствен капацитет надвор од границите на Германија** - објави Груевски на социјалната мрежа.

3 До првата половина на оваа година во Македонија треба да пристигнат сите шест патнички возови, четири дизел и два со електромоторот, инвестиција вредна 25 милиони евра.

Првиот патнички воз, кој пристигна во Македонија, веќе сообраќа на Коридорот 10 од Табановце до Гевгелија, вториот многу скоро ќе биде пуштен во сообраќај кон Битола, а третиот, кој пристигна неделава, ќе сообраќа по техничко-безбедносните контроли.

Директорот на МЖ „Транспорт“ Никола Костов вели дека возовите се безбедни за сообраќај по македонските пруги, а цената на билетите останува непроменета.

4 Секој граѓанин во Македонија ќе може да ја надгради својата кука до максимална висина од 10 метри и 20 сантиметри и во случај ако надградбата на објектот не е предвиден во планската документација. Ваквата измена е предвидена во измените на Законот за градење, кои се во собраниска процедура. Оваа мерка се однесува за куќи што се веќе изградени со одобрение за градење или се легализирани со Законот за легализација на бесправно изградените објекти. Не станува збор за доградба на објектот бидејќи тогаш ќе се бара измена на

план и се менува градежната парцела. Станува збор само за надградба на кука до 10 метри и 20 сантиметри висина, односно приземје, два ката и мансарда. Овие измени Министерството за транспорт и за врски ги направи во соработка со општините, а водејќи се од потребата за пораст на градежништвото и од барањата на граѓаните.

На ваков начин ќе им се излезе во пресрет на многу граѓани што на еден начин сакаат да инвестираат во подобра иднина, за зголемување на својот недвижен имот или да им остават наследство на своите блиски.

1 Инфлацијата во еврозоната во февруари премина во црвено, бидејќи падна на минус 0,2 проценти на годишно ниво. Тоа е очигледен сигнал дека поттикнувачките мерки на Европската централна банка не даваат резултати, оценува агенцијата „Франс прес“.

Станува збор за голем пад на инфлацијата во однос на позитивната стапка од 0,3 проценти од јануари, што ќе го зголеми притисокот на ЕЦБ да лансира нови мерки за оживување на европската економија и поттикнување на инфлацијата. Негативната инфлација во февруари е последица на остриот

пад на цената на енергентите од 8,0 проценти, по јануарскиот пад од 5,4 проценти, пренесува американската агенција АП.

Базната инфлација во еврозоната, од која се исклучени колебливите цени на енергентите, храната, алкохолот и цигарите, исто така била слаба, потонувајќи на 0,7 проценти од 1,0 проценти. Најновите податоци на европската служба за статистика Евростат се значително под проекциите на аналитичарите, кои очекуваа нулта инфлација во февруари и, исто така, се значително под официјалната цел на ЕЦБ од нешто под два процента.

2 Европскиот парламент изгласа нови правила, со чијашто помош полесно ќе се замрзнуваат и запленува нелегално здобиеното богатство и имот во цела Европска унија.

Па така, ако досега во националната економија се враќаа помалку од еден процент од незаконските пари, со новиот сите земји-членки се обврзани да го одземат криминално здобиениот имот, веднаш по првата правосилна пресуда. Властите можат да го запленат имотот, дури и ако осомничениот е отсутен, болен или во бегство и против него тече „постапка во отсуство“. Со новите правила им се овозможува на државите да го одземаат нелегално

здобиениот имот и во случаи на активна и на пасивна корупција во приватниот сектор, организиран криминал, детска порнографија и кибернетски криминал. Целта е националната економија да има корист од незаконските пари и да бидат вратени во нејзиниот буџет. ЕУ смета дека ако не се направи ова, црните пари можат повторно да бидат вратени во организиран криминал и да бидат загубени за даночните благајни.

3 Шансите за рецесија по неколку години релативен мир на пазарите и стабилен глобален пораст, повторно се високи и само растат, покажаа процените на Ситигруп банката.

■ **Порастот на глобалната економија е на многу несигурна точка, по две до три години на релативен мир** - соопшти тим на економисти од Ситигруп. Тие велат дека долгогодишните проблеми во светската економија се однесуваат на структуралното и циклично забавување на Кина и нејзиниот неодржлив режим на девизен курс, потоа на огромното ниво на долгови во многу земји од светот, како и на тековната регионална

и геополитичка криза. Економистите истовремено ја ревидираа прогнозата на порастот на глобалната економија за оваа година на 2,5 отсто, од претходно проектираните 2,7 отсто.

Најновото влошување на перспективите на глобалната економија, како што се наведува во извештајот, е последица на скромното влошување на шансите на развиените земји и заострувањето на финансиските услови во другите земји. Ситигруп смета дека за избегнување на рецесијата и поголемо забавување на потенцијалниот пораст на домашниот бруто-производ (БДП) на светот му е потребна лабава монетарна политика комбинирана со фискални поттици и структурни реформи.

4 Министерството за регионален развој и фондови на ЕУ ќе ги поедноставува процедурите за добивање неповратни парични средства. Целта е да се забрза процесот и подготовката на тендери, склучувањето договори и реализација на проекти. Истражувањата во јавноста покажале дека една од најголемите пречки за аплицирање за неповратни средства од европските фондови била сложената процедура и долгата постапка. Затоа, планирано е да се намалат фазите за аплицирање на неповратни средства и да се поедностават процедурите во целиот систем. Ова е уште еден во серијата потези, со цел средствата да бидат полесно достапни и да можат се трошат за паметен, одржлив и вклучувачки пораст.

5 Саудиска Арабија сè уште нема финансиски проблеми поради ниската цена на нафтата. Меѓутоа, доколку продолжат сегашните трендови на пад на цената на нафтата, наскоро оваа богата монархија може да остане без пари. Имено, Саудиска Арабија нема веќе можности да ја контролира цената на нафтата на светскиот пазар. Како што пишува „Бизнис инсајдер“, доколку дојде до зголемување на цената на нафтата на 60 долари за барел, производството на нафта од нафтени шкрилци во САД повторно ќе биде поинсплатливо. Фактот дека САД повторно го преземаат водството во производството на сурова нафта и повторно почна со извоз не ѝ оди во прилог на Саудиска Арабија. Друга причина поради која Саудиска Арабија не успева да ги зголеми цените на нафтата се огромните резерви во САД и во другите земји, како и забавување на кинеската економија. Доколку цените на нафтата останат на сегашното ниво, дури и со намалени буџетски трошоци за 25 отсто, Саудиска Арабија ќе банкротира за три до пет години.

Обојте повеќе.

Семејството JUPOL денес има голем број на производи, за сите желби и потреби на корисниците. Сите бои од семејството JUPOL се на водена основа, не штетни по здравјето и околината, едноставни се за употреба и одржување. Се гордеат со бројните признанија од потрошувачите и стручната јавност: Trusted Brand, Производ на годината 2014 и Best Buy Award.

тел. 02/ 2464 -902
e-mail: vel.office@t-home.mk

www.velkoski.mk

АМЕРИКАНСКИТЕ РАЗУЗНАВАЧИ ПРЕДУПРЕДУВААТ

ПОЛОВИНА СВЕТ Е ПРЕД ДЕСТАБИЛИЗАЦИЈА

На сослушувањето пред американскиот Конгрес, директорот на Националното разузнавање на САД, Џејмс Клапер, изјави дека во 2016 година дури 59 држави се под сериозна закана од нестабилност. Вкупниот број земји кои се соочуваат со кризна ситуација е преку 113 или речиси половина од вкупниот број држави и признати територии на светско ниво

Пишува | Горан Момирски

Клапер пред Комитетот, кој се занимава со контрола на службите за разузнавање на САД, изјави дека покрај наведените 59 земји што се под закана од нестабилност, има уште 14 земји кои се соочуваат со закани од насилство, а во 40 држави дејствуваат екстремисти и екстремистички организации. Дури седум земји во моментот, според Клапер, се соочуваат со колапс на владините институции. Една од тие држави е и Авганистан, каде што САД и западните сојузници, меѓу кои и Македонија, со години испраќаат војници и ѝ даваат економска помош.

Според Клапер, кој е еден од најблиските соработници на претседателот Обама, закани кон САД ќе продолжат, а тие се разновидни, од активностите на Исламската држава, преку дистрибуција на дрога, сè до сајбер-криминал. Колку е сериозен годишниот извештај на Клапер може да се види од тоа што тој го нарекува „Молитва на смртта“.

ИД НАЈГОЛЕМА ЗАКАНА ЗА САД

„Домашно одгледаните насилни екстремисти“ од Исламската држава според американското разузнавање се најголемата закана за САД. Оваа организација има сила поголема од таа на Ал Каеда, смета Клапер, и таа е глобална терористичка закана. Ако во 2014 бројот на уапсени приврзаници на ИСИС бил девет, сега тој е зголемен за најмалку петпати. Покрај Клапер, на сослушувањето во Конгресот сведочеа и шефот на Американската воена разузнавачка агенција, генералот Винсент Стјуард, кој најави дека ИСИС веројатно ќе се обиде да спроведе нови напади во Европа и директни напади на американска почва во 2016 година.

И според Клапер, и според Стјуард, годинава САД ќе имаат зголемена конкуренција во вселената, особено од Русија и од Кина. Според нив, околу 80 земји се инволвирани во вселенски проекти затоа што сфатиле колку е таа важна за воените прашања и колку САД се потпираат на неа. Двете земји спроведуваат антисателитски истражувања и создаваат антисателитски оружја, што е закана за употребата на воени, цивилни и комерцијални вселенски системи од страна на САД, сметаат двајцата разузнавачи.

Друга голема опасност за САД е сајбер-криминалот и контраразузнавањето, кои со употреба на „умни“ направи

и на вештачка интелигенција може да предизвикаат сериозна импликација за безбедноста на САД. Овие направи можат да предизвикаат огромни последици по цивилни и по државни инфраструктури на САД, смета Клапер, кој додава дека закани од странските разузнавачки тела при што целите можат да бидат политички, воени, економски и технички информации, се огромни. И во овој дел, најголема закана за САД се Русија и Кина. Запрашан за разновидноста на предизвиците со кои се соочуваат САД, Клапер одговара дека во неговата 50-годишна кариера во разузнавачкиот бизнис, тој не видел поразновидни предизвици и кризи од тие со кои САД се соочуваат денес.

БАЛКАНОТ МИРЕН, НО СЕ УШТЕ ОПАСЕН

Во врска со Балканот, американските разузнавачи се внимателни. Етничкиот национализам и слабите институции сè уште се закана за стабилноста, дури и 20 години по војната во Босна. Босна останува една од најсиромашните земји во Европа, поделена и со едвај функционална администрација.

Според американското разузнавање, Косово направило исчекор кон целосна мултиетничка демократија, иако тензиите меѓу косовските Албанци и Србите остануваат актуелни. Во Македонија според извештајот на Клапер се случува политичка криза, а постои и загриженост од радикализација на етничките Албанци муслимани кои 15 години по конфликтот се закануваат да ги зголемат веќе тензиите односи меѓу Македонците и албанското малцинство.

Според Клапер, постои опасност од социјални тензии во регионот докол-

ку Западниот Балкан мора да стане домаќин на значителен број бегалци.

Во врска со Турција, се вели дека земјата останува партнер во битката против ИСИС и во обидот да се намали приливот на борци за ИСИС, а официјална Анкара ќе продолжи да гледа на курдистанските политички и вооружени формации како главна закана, особено во своите гранични региони, каде што се зголемува стравот од сепаратизам. За Турција, причина за загриженост е и зголемената соработка на Москва со курдските формации и со Иран, со што може да се зголеми шиитското влијание во регионот на сметка на Турција. Пред дваесетина дена, Клапер во американската јавност излезе со тврдeње дека нападот на ИСИС на американско тло е неизбежен, дека Северна Кореја има капацитет да произведе сто нуклеарни бомби и дека руските и кинеските хакери можат да ги пробират информатичките мрежи на САД. ■

ЕУ Е КАКО „ТИТАНИК“, ТРЕБА ДА ГО НАПУШТИМЕ ПРЕД ДА ПОТОНЕ

Исто како тие што биле на „Титаник“ во привилегираната прва класа, несвесни за тоа што се случува долу, ЕУ не успеа да се соочи со некои од предизвиците со кои се соочува, како што е масовната емиграција, кризата во еврозоната и невработеноста на младите. Место да ја споменам ЕМУ како Европска монетарна унија, секогаш сум преферирал да ја наречам Уште поголема невработеност, која како економска политика, една од најголемите интереси на Германија, резултира со недостиг на побарувачка

Европската унија е како „Титаник“. Замислете дека сте на пристаништето во Саутемптон денот кога заплови „Титаник“. Неговата големина оставаше впечаток на непобедливост: сигурен и безбеден. Но, не беше така. И покрај тоа што добиваше предупредувања за претстојната опасност, бродот не го смени курсот, наиде на проблем и потона.

Поради големината на ЕУ, некои Британци веруваат дека ќе бидеме побезбедни и економски посилни во неа. Тоа е погрешно. Ние сега имаме можност да го однесеме бродот на безбедно место. Можност што, можеби, веќе никогаш нема да ја имаме. Тоа не е скок во темнина, туку, за тие што можат да гледаат напред, движење кон безбедност.

Излегувањето од ЕУ ѝ овозможува на Велика Британија да се осврне директно на работи за кои не е овластена од ЕУ. Тоа вклучува враќање на суверенитетот и да се има значајна цел за имиграцијата, која ќе може да се исполни. Ние можеме да се фокусираме на тоа што е потребно за малите компании и за обичните работници низ целата земја. Надвор од ЕУ ние можеме да ја насочиме Велика Британија да биде со отворен ум.

Светската економија се менува како никогаш порано. Глобализацијата, технолошките промени и урбанизацијата значат дека земјите треба да се приспособат, да бидат флексибилни и да си ја контролираат својата судбина. Во модерната ера, да се зборува за брак и за развод е далеку од вистината. Тоа не може да биде свесно развојување или пријателско

разделување, но во преговорите по излезот од ЕУ ние ќе се стремиме Велика Британија да има отворен однос со ЕУ, а да има полиаморен однос со другите земји во светот. Изборот е меѓу глобална Британија и затворена, изолирана ЕУ.

Исто како тие што биле на „Титаник“ во привилегираната прва класа, несвесни за тоа што се случува долу, ЕУ не успеа да се соочи со некои од предизвиците со кои се соочува, како што е масовната емиграција, кризата во еврозоната и невработеноста на младите. Место да ја споменам ЕМУ како Европска монетарна унија, секогаш сум преферирал да ја наречам Уште поголема невработеност, која како економска политика, една од најголемите интереси на Германија, резултира со недостиг од побарувачка.

Напуштањето на ЕУ ќе донесе и транзициски трошоци. Додека јавноста во Велика Британија, можеби, сака брзи победи, најважна ќе биде стабилноста, патоказ за иднината и јасна стратешка визија. Исто како што новата влада, можеби, ќе бара

еден или два целосни мандата за да го спроведе својот манифест, исто така, ќе бидат потребни неколку години за да се повратат силите и законите на нашата земја.

Излезот на Велика Британија од ЕУ ќе претставува економски шок. Ние се среќаваме со такви настани во текот на нашиот живот, кога се преселуваме или менуваме работно место. Ако не се планирани, тие настани може да се вознемирувачки. Тоа не значи дека порастот ќе се намали или дека ќе се губат работни места, но инвестициските планови можеби привремено ќе бидат ставени во мирување.

Еден начин да се замисли тој пораст е латиничната буква „V“, или уште подобро, знак за штиклирање - краток пад на порастот проследен со многу поголем пораст. Периодот пред и по референдумот ќе личи на надолниот пад на буквата „V“. Порастот ќе дојде подоцна.

Првата фаза ќе биде договор со нашите услови за излез. Ние би можеле да се повикаме на членот 50, кој ќе активира двегодишен процес.

Или, во зависност од политиката, да се вклучиме во повторни преговори. Бидејќи ние сме најголемиот пазар за извоз во ЕУ, економските иницијативи укажуваат на тоа дека тие ќе преговараат разумно и дека ќе се согласат на договор за трговијата со стока и за нови насоки на движење на луѓето. Сепак, ЕУ не постапи разумно во последните неколку години, а, можеби, и нема да го направи тоа во никои преговори за излез. Тој страв од тешки преговори не треба да биде причина за да се гласа Велика Британија да остане во ЕУ, но нагласува дека претстои тежок пат. Но, многу земји надвор од ЕУ тргуваат со неа, ние ќе бидеме уште една од нив, но со многу конкурентен сектор за услуги.

Тој период на повторно преговарање, исто така, овозможува време да се постават на место други потребни мерки за излез од ЕУ. Една од нив е временска рамка да се повратат силите. Во периодот од 2013 до 2014 година, Вајтхол направи 32 детални извештаи за надлежностите што Велика Британија му ги префрли на Брисел во различни области. Тоа обезбедува основа од која може да се тргне.

Друга е како подобро да се трошат нашите придонеси кон ЕУ. Тоа треба да се насочи кон финансирање на јавните услуги како што треба. Ние, исто така, треба да ги препознаеме областите во кои може да се повлечат средства од ЕУ, како што се научни истражувања на студенти и на вештини и да се осигури дека тоа е целосно покриено со некои од нашите претходни придонеси кон ЕУ наменети за тоа.

Имаме одлична можност да направиме трговски договори што ќе го зголемат извозот, но прво ќе треба да се обноват потребните вештини за да се направи тоа. Во ЕУ нашите барања се само едни од 28, кога станува збор за трговијата. Надвор, ние ќе треба да ги реплицираме постојните договори и да учиме од тие на Јужна Кореја и на Сингапур и да направиме трговски договори што спаѓаат во нашите посилни страни, кои се повторливи и спаѓаат во брзорастечките региони на светот.

Со излезот на Велика Британија од ЕУ имаме можност да се заштитат правата на работниците, да се решаваат во Собранието и од страна на британските гласачи, а не од бирократите во Брисел. Не е возможно да се заштитат правата на работниците со масовна имиграција. Но, ниската имиграција не значи без имиграција. Одличниот извештај на Боб Роторн, професор на „Кембриџ“, за „Сивитас“ во декември минатата година покажа дека масовната имиграција ги потиснува платите на нискоквалификувани работници и дека врши дополнителен притисок на станбените и на јавните услуги. Придобивки имаат само имигрантите и работодавците. Ние треба да го контролираме тоа и да ги примаме само квалификуваните емигранти што ни се потребни.

Не треба да се залажуваме дека Лондон е некако безбеден во ЕУ кога не постигнавме вето за да го заштитиме од поголема контрола од страна на еврозоната и од одлуките на Европскиот суд на правдата. Излезот од ЕУ создава почетни предизвици околу финансиските услуги во земјите на ЕУ и можно губење на еврото, но јас сум оптимист. Лондон е многу поконкурентен од кој било друг финансиски центар во Европа, со својата концентрација на вештини, знаење и на експертиза. Исто така, поголема регулација се поставува на меѓународно ниво, што е важно бидејќи конкуренцијата на Лондон е глобална.

Визијата е да се биде глобално конкурентна економија заснована на ниски даноци за да успеат компаниите, на целосно искористување на нашите универзитети и талент, на зголемувањето на продуктивноста преку зголемени инвестиции, инфраструктура и иновации.

Ние би можеле да останеме на „Титаник“; или да бидеме како брод со средна големина што го напуштил пристаништето во исто време. На преминот, можеби, налетал на малечки бранчиња, но безбедно стигнал до новиот свет. ■

Дашор: Џерард Лајонс за „Телеграф“
Превод: Ана Цветаноска

НА АРХЕОЛОШКИОТ ЛОКАЛИТЕТ КАЈ СТРУМИЦА ПОСТОЕЛА КУЛТУРА СТАРА СЕДУМ ИЛЈАДИ ГОДИНИ

СРЕДНОВЕКОВНАТА ЦРКВА ВО ЦАРЕВИ КУЛИ ИЗНЕДРИ БОГАТСТВО ОД НАОДИ

Пријатно сме изненадени од откритието на остатоци од црква, која според фрескодекорацијата датира од 13 век, што го потврдува фактот дека Струмица во овој период, покрај Охрид, била еден од главните христијански центри во Македонија, велат археолозите

Пишува | Невена Појовска

По информацијата дека стручните екипи на Заводот за заштита на спомениците на култура во Струмица ги реализирале заштитните археолошки истражувања на средновековната црква во подножјето на Цареви кули, чија цел е откривање на целосниот габарит на црквата и следење на фазите на нејзината изградба, како и откривање на просторните, архитектонските и на културолошките карактеристики на објектот и утврдува-

ње на стратиграфските слоеви и хронологијата, се упатуваме кон крајниот југоисточен дел од земјава. Градот се наоѓа веднаш на тремеѓето на меѓудржавните граници со Грција од југ и со Бугарија од исток. Овде уште од дамнина се крстосуваат значајни антички патишта. Над југозападната периферија на Струмица, на надморска височина од 445 метри, се наоѓаат Царевите кули. Северната страна на тврдината е многу стрмна, а камениот материјал е трошен

и се осипува. На неколку места пороите направиле големи дупки. Во средината на падината се наоѓаат остатоци на една мала, еднокорабна градба, можеби црквичка, од која се зачувани источниот и јужниот сид. Сидовите се малтерисани, но врз малтерот не се забележуваат траги од боја или од цртеж, што би покажувало дека градбата била црква. Не е јасно како се приоѓало кон оваа градба, но многу е веројатно дека постоел пат кој бил однесен од пороите,

заедно со северната половина од објектот и нејзиниот свод. Материјалот од урнатите сидови, во поголеми компактни блокови, може да се види расфрлен по стрмата падина.

Овде дознаваме дека средновековната црква била откриена при реконструкцијата на Цареви кули. Се смета дека датира од крајот на 12 век и почетокот на 13 век. Од оваа црква бил изваден богат фрескоживопис и една монета, која е имитација на латинска или на бугарска монета, што укажува на тоа дека црквата, најверојатно, датира од 13 век. Пред олтарниот простор на црквата бил пронајден крст на кој бил прикажан светител и натпис Георгио, што укажа на тоа дека, можеби, оваа црква била посветена на свети Ѓорѓи. Црквата има еднокорабна основа, северен трем и јужна капела од некоја подоцнежна фаза и служела како придворна капела за посадата на тврдината, а покрај неа биле откриени десетици гробови со остатоци на антрополошки материјал, некои од нив богати со накит.

Во близина се наоѓа предавател на Македонската телевизија, кој датира од пред триесетина години, а еден дел од црквата бил урнат со поставување на трафостаницата која се наоѓа до самиот предавател.

Освен тоа, археолозите откриле и траги од палење.

■ За жал, над централниот кораб на црквата се наоѓа куќичката на репетиторот за радиодифузен сигнал, па се прават напори за нејзина дислокација. Сметам дека ваквиот чекор е неопходен, зашто зачувувањето на културното наследство секогаш има приоритет. Од самата црква, иако мала по димензии, изнедри богатство од наоди олично во фрагментираниот фрескоживопис со богата пигментација и колорит, како и делови на сцени од светители, ореоли, букви, делови од облека и други елементи што ќе бидат предмет на анализа во деновите што доаѓаат. Наодите на монетите ковани за време на Латинското царство во 13 век, пронајдени во црквата и во гробовите вкопани околу црквата, зборуваат за нејзиното подигање кон крајот на 12 и почетокот на 13 век. За жал, црквата најверојатно насилно настрадала, зашто насекаде во самата црква откривме траги од опожарување. Интересен е и наодот од олтарниот простор на црквата, каде што ја пронајдовме едната половина на крст - енклопион каде што е прикажан светител (најверојатно Ѓакон) и натпис Георгио, што можеби укажува

на посветата на црквата на св. Ѓорѓи, на што впрочем наведува и црквата во селото Баница која, исто така, е подигната на ридот. Знаеме и дека во средниот век црквите во тврдините често биле посветувани на некој од воените светители, како св. Ѓорѓи, св. Димитриј и така натаму - смета Зоран Рујак, директор на струмичкиот музеј.

Во минатото, црквата во подножјето на Цареви кули била дел од урбаното јадро на средновековна Струмица.

■ Со ископот се дефинираа димензиите на црквата, која била со должина од 10,20 метри и ширина 5,90 метри, а станува збор за еднокорабна црква. Со истражувањата беа откриени три влеза, главни-

от на западната и два споредни на јужната и на северната страна, а според потребите, тие во одредени временски периоди биле затворани (засидувани). На влезната партија на западната страна, наидовме на фрескоживопис во „инситу“ положба, кој е со претстави на стилизирани флорални мотиви - велат археолозите.

На археолошкиот локалитет Цареви кули кај Струмица постоела култура стара седум илјади години. Доказ за тоа е и неодамна откриената праисториска населба од доцниот енеолит, односно од првата половина на петтиот милениум пред нашата ера.

■ Наидовме на елементи од најраниот енеолит на овие простори, како што се откриените женски фигури со големина од 10 до 15 сантиметри. Исто така, откривме и една мошне интересна графитна слика на керамика која досега не е откриена на ниту еден локалитет од ваков тип. Вакви слични, но не исти графики, се најдени само во Кочанско и во Делчевско, вели Зоран Рујак - раководител на археолошките истражувања на Цареви кули.

Според археолозите, во оваа енеолитска населба се појавуваат упади од подоцнежни периоди како што се македонско-хеленистичкиот, доцноантичкиот и средновековниот, што сведочи за тоа дека во тврдината над Струмица и околу неа имало живот и присуство на разни култури во еден мошне долг временски континуитет,

од праисторијата до доцниот среден век.

■ Мошне сме задоволни од археолошките истражувања на Цареви кули. Ова особено се однесува на бедемското платно, на централната кула и на влезните кули, на некрополата, на цистерната и на другите фортификациски објекти. Меѓутоа, иако очекувавме многу, сепак, не добивме попрецизни сознанија од периодот на вла-

деењето на македонскиот цар Самоил. Но, затоа пак, пријатно сме изненадени од откриетието на остатоци од црква, која според фрескодекорацијата датира од 13 век, што го потврдува фактот дека Струмица во овој период, покрај Охрид, била еден од главните христијански центри во Македонија - вели Славица Тасева, директор на Заводот и Музеј во Струмица.

Уште Евлија Челебија кон крајот на 17 век патувајќи низ овие краишта запишал опис и на тврдината над градот Уструмца, односно Струмица, каде што говори за постоењето на кули и на три влезе во тврдината. Пред него, во 14 век, пак, за Цареви кули пишувал и византискиот емисар во дворот на српските кралеви, Никифор Грегора, кој поминал низ Струмица. Тој тврдината ја нарекува „заоблачна“, бидејќи кога од подножјето ќе погледнете кон тврдината, таа била завиткана во облаци, а ако ги гледате, пак, луѓето одозгора, ви изгледаат како птици. Исто така, од пишаните забелешки дознаваме дека кон крајот на 15 и во почетокот на 16 век тврдината го губи своето стратешко значење бидејќи Отоманската Империја се проширува кон Виена, при што тврдината полека почнала да се напушта и да се руинира. Така, кон средината на 17 век, Челебија ќе запише дека тврдината е одамна напуштена, а во неа има само по некој овчар кој на овој начин се засолнувал меѓу урнатините на тврдината. ■

САКАМ ОВАА ТЕХНОЛОГИЈА ШТО ПОСКОРО ДА СЕ ДОНЕСЕ ВО МАКЕДОНИЈА

Се разбира, кога мојата технологија ќе се комерцијализира, сакам Македонија да биде една од првите држави во кои ќе се применува и да служи како референтен центар за други места, вели во интервју за „Република“ професорот Груев

«Колку време работевте на пронајдокот?»

ГРУЕВ: Пред четири-пет години почнав со научна соработка со група врвни научници од полето на морска биологија. Соработката со нив ме одведе на големиот корален гребен на островот Лизард. Таму почнавме со подморски истражувања за да дознаеме што повеќе за скриениот свет на гребенот, кој полека исчезнува пред нашите очи поради глобалното затоплување. Во рамки на тие истражувања дојдов до нови сознанија за тоа дека разни животни можат да видат повеќе визуелни информации отколку најсовремените камери, кои имаат врвна технологија. Едноставно, природата на еволутивен начин има дојдено до оптимално решение и спроведување на детектор, наноструктури и други оптички елементи во очите на овие животни. Најмногу ме fascinираа малите морски ракчиња. Овие животни имаат еден од најсофистицираните визуелни системи во животинскиот свет. Имаат повеќе од 16 фоторецептори за боја. Во споредба со на-

шиот визуелен систем, кој користи три рецептори, нивниот визуелен систем може да разликува мали нијанси на црвена или друга боја, кои за нас немаат разлика. Една дополнителна димензија во нивниот визуелен систем е и тоа што можат да дискриминираат поларизација на светлина. Едноставно кажано, овие животни имаат четири чифта очила за поларизација, кои ги користат за комуникација меѓу себе. Така почнав со развој на нови камери што можат да ја „видат“ поларизацијата на светлината и овие сензори го копираат дизајнот што природата го довела до оптимум со милиони години еволуција. Користиме разни наноматеријали за да се направат овие сензори. Кога ги направивме овие нови видеокамери со тимот што го сочинуваа моите студенти на докторски науки, почнав потрага по нови примени во медицината. И тука почна едно ново и многу интересно откритие.

Овие сензори ни овозможува да ги диференцираме канцерогените клетки од здравите, да ги проучиме механичките структури кај лигаментите и тетивите и друга примена. На пример, со мојата камера за поларизација може да се предвиди кога Ахилова тетива може да се скине. Овие научни истражувања ги објавивме минатата година во главното издание на Институтот за инженери по електротехника и електроника, „Просидингс оф д ИЕЕЕ“ (Proceedings of the IEEE). Во рок од една недела повеќе од еден милион луѓе имаа коментирано за овој напис низ цел свет. Едноставно, овие откритија станаа достапни на социјалните мрежи. Поради влијанието што го има овој труд во науката, добив награда за најдобар напис на Институтот за инженери по електротехника и електроника. Таа награда ќе ми биде доделена во Монреал, Канада, во мај годинава.

«Како овие камери ќе им помогнат на хирурзите?»

ГРУЕВ: За да можеме да ги диференцираме здравите од канцерогените клетки, користиме една многу основно својство на светлината - тоа е поларизација. Поларизација на светлината, што ние не можеме да ја видиме со нашите очи, е клучна за овие испитувања. Кога светлината ќе се одбие од даденото ткиво, светлината се поларизира. Степенот на поларизација е показател за тоа колку е здраво тоа ткиво. Ако тоа ткиво е канцерогено, прекршената светлина ќе биде поинаква отколку кај здравото ткиво. Ова овозможува да се разликува здравото ткиво од ткивото заразено од рак.

«Дали веќе работите на некој нов пронајдок?»

ГРУЕВ: Секој ден е исполнет со нови сознанија и предизвици. Во моментот имам осум студенти на докторски студии и секој има посебна тема на истражување. Работам на развој на сензори што ќе овозможат откривање на нервни активности во мозокот на животни без да користиме токсичен флуоресцентен маркер. Потоа на нови ендоскопски инструменти, кои ќе овозможат препознавање тумори и нерви истовремено. Тоа се микроскопски инструменти, кои ќе се користат при операции на мозочни тумори. Работам и на камери за подводни истражувања, потоа за подобрување на плодноста на житото и друго.

«Како ја гледате иднината на науката?»

ГРУЕВ: За мене, наука е неразделив дел од живот. Ни овозможува да имаме подобар и подолг живот, да живееме поквалитетно, да можеме да комуницираме со секој во секое време. Многу е важно да се инвестира во наука. Тоа не значи само инвестиција во научни проекти, туку

инвестиција во целата едукација од најрана возраст. Многу е важно да се поттикнува младиот свет да размислува надвор од рамките, да биде креативен. Тоа значи колку што се важни природните науки во едукацијата, толку е важна и литературата, општествените науки. Само тогаш ќе имаме револуционери откритија во науката.

«Неколку пати имавте и предавање во Скопје и во Охрид. Имаше ли заинтересираност и како поминаа предавањата?»

ГРУЕВ: Имаше голема заинтересираност и почнав неколку соработки со Македонија. Голем број млади студенти контактираа со мене за совети за студии надвор и за продолжување со нивната едукација. Се надевам дека дел од моите излагања ги мотивираа младите за научни испитувања. Да се корегирани, науката не е професија - науката е пасија. И тоа заразна пасија и се надевам дека публиката имаше можност да ја почувствува.

«Дали Вашите идни планови се поврзани со Македонија?»

ГРУЕВ: Често размислувам како може да се донесе оваа технологија и истражувања во Македонија. Се надевам дека еден ден ќе имаме научен центар во Македонија, кој ќе овозможи интернационални соработки и во кој јас би учествувал активно. Од страна на медицинските истражувања, сакам што поскоро да се донесе оваа технологија во Македонија. Потребна е поддршка од Владата, како и блиска соработка со факултетите и со Клиничкиот центар за да може да формираме единствена група на истражување. Се разбира, кога мојата технологија ќе се комерцијализира, сакам Македонија да биде една од првите држави во кои ќе се применува и да служи како референтен центар за други места. ■

Разговараше | Александра М. Бундалевска
Фото | Ѓривајна архива

Македонецот Виктор Груев веќе осум години е професор на Универзитетот „Вашингтон“ во Сент Луис, Мисури во САД каде што предава два предмета: дигитална електроника и видеокамери за медицинска примена. Охриданиецот Груев во САД живее речиси 25 години. Уште како гимназијалец дошол во Аме-

рика со програмата на размена на ученици и останал да студира и до денес живее таму. Професорот Груев е изумител на специјално дизајнираните очила со кои се гледаат клетките на туморот за време на операцијата. Овој пронајдок е вистинска мала револуција во светската медицина бидејќи овозможува прецизно отстранување само на заболените клетки и зачувување на здравото ткиво.

ВО ПОТРАГА ПО ДЕПОРТИРАНИТЕ ЕВРЕИ ОД МАКЕДОНИЈА

Непосредно по ослободување на Федерална Македонија, покрај малиот број Евреи што успеале да ја избегнат депортацијата, започнал процесот на враќање на преживеаните Евреи во своите земји

Пишува:
д-р Александар Манојловски

Според расположливите податоци и достапната документација со кои располагаме, во Федерална Македонија се вратиле следниов број Евреи: од Албанија или од Италија - 116 лица, од разни концентрациони логори - 65 лица, од воено заробеништво во Германија - 15 лица, или вкупно **196 лица**. Дваесетина лица се вратиле од партизанските одреди, како и извесен број кои уште пред 6 април 1941 година заминале во странство.

Иако во мал број, преживеаните членови ја продолжиле долгата историска традиција да создаваат еврејски општини. На 20 декември 1944 година, група Евреи од градот Скопје, кои успеале да го преживеат незапаметениот терор на фашистичкиот окупатор, се состанале „да ја разгледаат својата правно-политичка позиција“.

Шест дена подоцна, на 26 декември 1944 година, во Скопје на првата седница на Македонско-еврејскиот

народноослободителен одбор била формирана Македонската еврејска верска општина. На седницата присуствувале Ѓорѓи Блајер, Бенјамин Колономос, Леон Аладџем, доктор Бора Варон, инженер Јосип Грос, Елена Блајер и Берта Ноах. Покрај членството од Општината, на седницата, исто така, присуствувале и претставници на Главниот одбор на Народноослободителниот фронт, Бане Андреев, од Централниот еврејски конзисториум од Софија Исак Франсез и комесарот за ликвидација на Комесарството за еврејски прашања и народен обвинител при Врховниот суд во Бугарија, Манчо Рахаминов.

Седницата ја отворил Ѓорѓи Блајер, а пригодни говори одржале Бане Андреев, Исак Франсез, д-р Бора Варон и во името на еврејската младина, Бранко Фрицханд. За претседател на Привремениот одбор на Еврејската верска општина бил избран Ѓорѓи Блајер, за секретар Берта Ноах, за блајник Бенјамин Колономос, додека за членови на Одборот биле избрани Елена Блајер, д-р Бора Варон, инж. Јосип Грос и Леон Аладџем.

Непосредно по обновувањето, Македонската еврејска верска општина развила богата и разновидна дејност што се состоела од организирање на верскиот живот, хуманитарно-социјална, културно-просветна и здравствена дејност. Општината се соочила со многубројни прашања, проблеми и предизвици, кои во услови кога земјата била во урнатини, ограбена и осиромашена, а Втората светска војна сè уште траела, се решавале во рамките на можностите. Дејноста на Општината се одвивала преку одржување редовни седници на нејзината Управа и преку конференции, односно собранија на кои присуствувале и членовите на Еврејската заедница. Властите на Демократска Федерална Македонија, особено непосредно по воениот период, се грижеле во постојните законски рамки, на сите нивоа, да ги преземат сите можни дејства со цел да им се излезе во пресрет на правно-втемелените барања на Македонската еврејска верска општина и на своите сограѓани - Евреи.

Едно од најчувствителните прашања со кое се соочила Македонската ев-

рејска верска општина било прашањето поврзано со судбината на Евреите депортирани од Македонија во март 1943 година. Поради своето несомнено значење, ова прашање редовно било поставувано на општинските седници, односно Собранија. На Собранието одржано на 4 февруари 1945 година, членот на Општината, Моис Ноах, предложил „да се избере една делегација и то веднага која што биде возможно веднага да тргне да бара наши одведени во Полска“. Од неговиот предлог можеме да заклучиме дека, членовите на Македонската еврејска верска општина имале некакви сознанија дека, Евреите од Македонија биле одведени во Полска, но немале никакви информации за нивната натамошна судбина.

Една недела подоцна, на конференцијата одржана на 11 февруари 1945 година во присуство на членови на Управата и членови на Еврејската верска општина, д-р Бора Варон информирал дека Управниот референт на Управниот оддел на Градскиот народноослободителен одбор во Скопје, Крум А. Стојанов, им предложил да се обратат „кон странските мисии кои се навојат во Скопие со тоа да ни кажат или пак да се осведомат преку нивните агенции какво стана со нашите одвлечени браќа. Тој сам као пријател на еврејите, и со цел да ни помогне сам се понуди да предводи нашата делегација за отивање кај мисиите“.

Согласно со предлогот, кон средината на февруари 1945 година, делегација на Македонската еврејска верска општина предводена од

Крум А. Ефремов, ги посетила Британско-американската и Советската мисија во Скопје и ги замолила „да се заемат за судбината на наши одведени евреи“. Претставниците на Британско-американската мисија ѝ ветила дека ќе направат сè што е во рамките на нивните можности и им сугерирале да испратат едно писмо до Еврејската општина во Бари, Италија, која била задолжена да ја истражува судбината на Евреите од Европа. Во врска со тоа, на седницата на Македонската еврејска верска општина одржана на 20 февруари 1945 година, било решено писмото да се испрати до Сојузот на еврејските верски општини на Југославија, која преку Британската мисија во Белград, требало да го препрати до Бари.

При посетата на Советската мисија, на делегацијата ѝ било одговорено дека, поради преголемата ангажираност, Мисијата нема да биде во можност за извесен временски период да им излезе во пресрет на нивните барања. Со ваквите преземени чекори, започнала исцрпувачки долгата и мачна

потрага по информации за судбината на депортираните македонски Евреи, која траела речиси цели две години.

Со големо внимание биле следени вестите што пристигнувале од различни страни. Така на пример, со радост била примена и брзо се проширила веста која наводно ја емитувала Радио Москва дека, при навлегувањето на Црвената армија во градот Лоѓ, Полска, биле „освободени и 5.500 Евреи од Македонија“.

На барање од неколкумина членови на Еврејската верска општина, на 12 мај била одржана општинска Конференција. Повод за нејзино одржување била и добиената информација дека, во Виена, Австрија, се наоѓале југословенски Евреи и дека во Белград ќе започнат со подготовки за прифаќање на 1.400 Евреи кои се наоѓале на пат и требало да пристигнат во Белград. Претпоставувајќи дека, меѓу нив имало и македонски Евреи, на Конференцијата се развила мошне жива дискусија која се однесувала на мерките што требало да ги преземе општината при нивното евентуално враќање во Македонија. Во врска со тоа, било предложено да се формира еден поширок Одбор, кој би имал задача да го организира прифаќањето и сместувањето на Евреите и да се побара помош од Владата на ДФ Македонија, како и да се поднесе барање да се ослободи училиштето што било сместено во зграда која била сопственост на Општината. Имало и различни мислења, како она на Ашер Бити, кој предложил да не се преземаат конкретни мерки сè додека не се утврди веродостојноста на добиените информации. Дискусијата по ова прашање ја заклучил претседателот на Општината, Ѓорѓи Блајер, со зборовите: „Нека даде бог нашите браќа да се вратат, истите сигурно нема да останат на улица“.

(Продолжува...)

КНИЖАРНИЦАТА „МАТИЦА
ЕКСКЛУЗИВ“ ПРЕПОРАЧУВА:

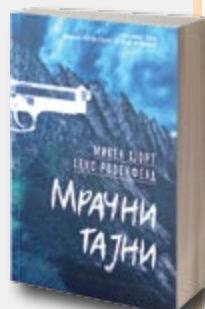

1

**Господар на
злото**
Донато
Каризи

2

Мрачни тајни
Микел Хјорт
Ханс Розенфелд

3

**Волци и
ангели**
Сепо
Јокинен

4

**Ако не те видам
никогаш повеќе**
Лаура Мартинез
Белји

5

Кој сее ветар
Неле
Нојхаус

**ГЕОРГИЕВСКИ, ПЕРЧИНКОВ, ЧЕМЕРСКИ И ТАШКОВСКИ
ИЗЛОЖУВААТ ВО „ОСТЕН“**

Демиен Хрст со „ЛСД“ е гостин на изложбата во галеријата „Остен“

Хрст се смета за најбогат жив британски уметник, а го следат многу контроверзии. Во 2008 година продаде цела изложба, која на наддавање во аукциската куќа „Сотби“ достигна цена од 111 милиони британски фунти

Во галерија „Остен“ од 25 февруари до 5 март се изложени делата на Остеновите уметници: Владимир Георгиевски, Душан Перчинков, Васко Ташковски и Глигор Чемерски.

Гостин на изложбата е светски познатиот уметник Демиен Хрст со делото „ЛСД“ (Lysergic Acid Diethylamide (LSD)), 2000, Ц-отпечаток рачно потпишан, 21/300, 106 x 127 см.

Гостин е светски познатиот уметник Демиен Хрст со делото „ЛСД“ (Lysergic Acid Diethylamide), 2000 година, Ц-отпечаток рачно потпишан – објавија од „Остен“.

Станува збор за графика на Хрст од 2000 година, испечатена во 300 примероци во техника ламбда Ц-отпечаток, а секој примерок е потпишан од авторот. Делото, со димензии 127 со 106 сантиметри, на страницата на аукциската куќа „Сотби“ се проценува на седум до десет илјади американски долари, а примерок продаден во мај 2014 година на аукција достигнал цена од 13.750 американски долари. На секундарниот пазар или „на старо“, делото се продава за 10.500 британски фунти. Демиен Хрст е најпознатиот од групата т.н. млади

британски уметници, кои доминираат на британската културна сцена во деведесеттите години. Се смета за најбогат жив британски уметник, а го следат многу контроверзии. Во 2008 година продаде цела изложба, која на наддавање во аукциската куќа „Сотби“ достигна цена од 111 милиони британски фунти.

На изложбата, „Остен“ ја промовираше и првата графичка мапа од едицијата на графички мапи „Светско културно наследство“ - мапа од 12 отпечатени листа на Мице Јанкуловски. Едицијата „70 графички мапи“ како проект почна минатата година по повод 70-годишнината на „Остен“.

Георгиевски, Перчинков, Ташковски и Чемерски се наградени во рамки на манифестацијата „Остенови уметници на годината“ во периодот од 2012 до 2015 година. Глигор Чемерски во 2013 година доби награда за животно остварување, Владимир Георгиевски ја доби таа награда следната година, а Васко Ташковски лани. Душан Перчинков лани беше прогласен за уметник на годината за 2015 година. Уметниците на „Остен“ ќе се претстават со делата од колекцијата на „Остен - музеј на цртеж“. ■ (Н.П.)

АНТОЛОГИЈА

Добрила Грашеска

СОВРШЕН ДЕН

Ние тројцата
одиме по непознат град низ кој
освен штурци не нè следи ништо.

И погледите се скриени поради
Жештината
-навнатре.
А ние упорно скитаме
и покрај заканиите на змиите
и покрај соларните опасности -
светот денес е изложен на зрачење од 9!
(што и да значи тоа)

Стравот е категорија на силата
против која секој си прави меч со
храброста

Овој пат, наместо фактор 50
ги ставаме врз нас стиховите
на поетесата чијашто куќа ја бараме
...празнината полна со тебе...
И истражуваме...

Подоцна,
пливаме во најтоплото море
во кое сме се наводениле годинава
Додека се смееме
голтаме од најсолената вода
што сме ја вкусиле во август
Се сончаеме покрај најлошите деца
што сме ги сретнале летово
И ручаме ручек кој е апсолутен фаворит
меѓу хедонистите
и потајно сме среќни што успеваме
да се вброиме меѓу нив...

И сите тајни и јавни несогласувања се
ништо во споредба со овој жежок ден
кој упорно се труди да нè стопи...

Во меѓувреме,
ти го вадиш ежот од својата нога
а ние се правиме важни...

100 НАЈУБАВИ СЛИКИ НА СИТЕ ВРЕМИЊА

„Лулашка“ на Жан Оноре Фрагонар

„Лулашка“ е дело на францускиот сликар и графичар Жан Оноре Фрагонар (1732-1806), припадник на правецот рококо.

„Лулашка“ е масло на платно насликано во 1767 година.

Делата на Жан Оноре Фрагонар се сметаат за најрепрезентативни уметнички остварувања на тоа време. Бил виртуозен импровизатор кој одлично работел со боите што ги нанесувал во богати слоеви, а со брзи потези на четката ги сликал ликовите. ■

ТОП 5 НАГЛЕДАНИ ФИЛМА

во САД викендов

1

ДЕДПУЛ
DEADPOOL

Заработка: 31.100.000 \$

Жанр: акција
Режија: Тим Милер
Актери: Рајан Рејнолдс,
Морена Бакарин,
Т.Ц. Милер

2

БОГОВИ НА ЕГИПЕТ
GODS OF EGYPT

Заработка: 14.100.000 \$

Жанр: акција
Режија: Алекс Пројас
Актери: Брентон Твејтс,
Николај Костер Валдау,
Џерард Батлер

3

КУНГ ФУ ПАНДА 3
KUNG FU PANDA 3

Заработка: 8.900.000 \$

Жанр: анимиран филм
Режија: Алесандро Карлони,
Џенифер Ју
Актери: Џек Блек, Брајан
Кранстон, Дастин Хофман

4

ВОСКРЕСНАТИОТ
RISEN

Заработка: 6.800.000 \$

Жанр: авантура
Режија: Кевин Рејнолдс
Актери: Џозеф Фајнс,
Том Фелтон,
Питер Фирт

5

ТРОЈНА ДЕВЕТКА
TRIPLE 9

Заработка: 6.100.000 \$

Жанр: трилер
Режија: Џон Хилкоут
Актери: Кејси Афлек,
Чиветел Еџиофор,
Ентони Маки

ЈЕЛЕНА ЈОВИЧИЌ, АКТЕРКАТА ШТО ЈА ТОЛКУВА ГЛАВНАТА УЛОГА ВО МЈУЗИКЛОТ „МАМА МИА“

ДОНА И ЈАС СЕ ЗБЛИЖИВМЕ

Разговараше | Александра М. Бундалевска

Важно е дека јас и Дона се споивме една со друга и се шетаме рака под рака сето време. Сите тие што се дрзале да помислат дека јас сум добар избор за оваа нежна и силна улога им благодарам од срце, бидејќи играјќи ја Дона открив многу нови тајни на мјузиклот и, на крајот на краиштата и за себеси, што е многу битно и драгоцено, вели во интервју за „Република“ Јовичиќ

На 10 март во Скопје во Македонскиот народен театар (МНТ) ќе гостува светскиот театарски феномен, мјузиклот „Мама миа“, а поради големиот интерес се закажани уште две дополнителни претстави. Мјузиклот ќе се игра на големата сцена на МНТ со почеток од 20 часот. „Мама миа!“ е најуспешниот современ мјузикл во светот, чишто билети се распродадени однапред. „Позориште на Теразијама“ е единствениот специјализиран музички театар во регионот што ја има лиценцата за „Мама миа!“.

Локален копродуцент на мјузиклот е познатиот поранешен југословенски скијач и олимпиец

Јуре Франко, кој чекал шест години за добивање на лиценцата за територијата на поранешна Југославија.

Јелена Јовичиќ (39) ја толкува главната улога во „Мама миа!“, односно ликот на Дона за која доби одлични позитивни критики. Во интервју за „Република“ говори за ликот на Дона, за положбата на актерите во Србија, за тоа како евентуално би ја сменила професијата на која ѝ е посветена сто отсто.

Ако драмскиот театар е една атлетска дисциплина, мјузиклот тогаш е десетобој. Затоа најважни се дисциплината, одморот и здрав живот - вели Јовичиќ.

Се наоѓате во зенитот на уметничката кариера, практично го „носит“ репертоарот на Вашата матична театарска кука. Како се снаоѓате?

Јовичиќ: Би било несериозно по 15 години кариера и присуство на сцената и сериозна работа, сега, како што велите, во уметничкиот зенит, јас да се „снаоѓам“. Се надевам дека публиката имала можност да види нешто ново во моите

интерпретации, дека младите колеги имаат што да научат од мене и на крајот, тоа што јас го „носам“ репертоарот на моите плеќи јасно говори за тоа дали ми успева да се „снаоѓам“ или успешно ја работам својата работа еве веќе петнаесетта сезона. Важно ми е да сум свесна дека ако сакам да бидам успешна актерка и поинаку, морам секогаш да тргнам од почеток. Тоа е како да сум на почетокот на кариерата, а не да се потпирам на старата слава, туку само да го користам претходното искуство и да бидам подготвена да си поставувам нови задачи.

Дали би можело да се каже дека улогата на Дона во мјузиклот „Мама миа“ е круна на Вашата досегашна кариера?

Јовичиќ: Да, во белградско „Позориште на Теразије“. Тоа е моја прва вистинска шанса за круна. Иако круната тука е најмалку важна. Важно е дека јас и Дона се споивме една со друга и се шетаме рака под рака сето време. Сите тие што се дрзале да помислат дека јас сум добар избор за оваа нежна и силна улога им благодарам од срце, бидејќи играјќи ја Дона открив многу нови тајни на мјузиклот и на крајот на краиштата и за себеси, што е многу битно и драгоцено. Дона и јас се зближивме.

Дали е тешко да се глуми и да се пее во исто време? Тешко ли е да се работат мјузикли?

Јовичиќ: Тоа е како да прашате пијанист дали му е тешко да ги раздвои левата и десната рака. За мене е сосема сеедно дали треба во исто време да степенувам и пеам или само да пеам. Важно ми е да имам доволно број проби за да можам до перфекција да ја увежбам улогата. Не сакам ништо што е просечно, на половина, бидејќи тоа ме потсетува на аматеризам. Вежбам додека не научам. Вежбам и за време на празници кога сите се на одмор. И секогаш се слушам себеси и својата интуиција. Така што не знам кога е доста. Тоа е напорна работа и често тоа се одразува на нашето здравје, но таква ни е работата. Како спорт. Нема мно-

гу врска со класичниот драмски театар, само основата е иста. Јас многу често правам споредби и велам дека ако драмскиот театар е една атлетска дисциплина, мјузиклот тогаш е десетобој. Затоа најважни се дисциплината, одморот и здрав живот. Подобра е да се застане и да се одмори кога треба, отколку да се работи до изнеможителност без идеја, ресурси и сила, бидејќи тогаш тука нема резултат. Но, дека мјузиклот е напорен, напорен е, нема збор. И тоа многу е напорен.

Како звучи АББА на српски јазик?

Јовичиќ: Дали би ви било чудно да пеете познати хитови на мајчин јазик? Искрено, јас не сум ги слушала песните на „АББА“ порано. Можеби само некои, многу популарни. Единствено наизуст ја знаев „Waterloo“, така што ја немав таа конфронтација со зборовите. И самата учествував во создавање на некои од стиховите, па ми беше многу лесно да ги совладам. Звучи супер. Впрочем, ќе чуete и самите.

Во Скопје има големо интересирање за мјузиклот „Мама миа“. Првата претстава е целосно распродадена, најавено е дека ќе има уште две дополнителни претстави.

Што очекувате од настапот во Скопје?

Јовичиќ: Очекувам дека се ќе биде во најдобар ред и дека публиката ќе ужива. Треба само да се препуштиме на приказната и ние и публиката заедно да создадеме една убава вечер во која ќе уживаме во мјузиклот. И така трипати.

Дали уште сериозно размислувате да ја напуштите глумата?

Јовичиќ: Па, право да ви кажам, да, но не верувам дека во целост ќе ја напуштам. Барем не овде. Можеби ќе побарам некој нов театарски облик, кој ќе ми помогне да живеам понормално. Не сакам ништо посебно да истакнувам, освен дека се чувствувам исто како што се чувствува секој мој колега. Мојот живот воопшто не се разликува од животот на една учителка или медицинска сестра. Времињата се многу тешки и, пред сè, чудни. Затоа, треба да работиме на тоа да го сочуваме својот мир и да најдеме излез, пред сè, заради своите деца.

Како е да се биде денес актер во Србија?

Јовичиќ: Никако. Ние сме како слепци, кои едвај се движат во темница и се удираат во сидовите на лошата бирократија, лошите решенија или уште полошо – никаквите решенија. Културата уште донекаде и се „држи“, но ние, културните работници се чувствуваме дека во секој момент некој носорог ќе влета од некоја страна и ќе го изгази и тоа малку што останало од неа. Жал ми е што е така, но не очајувам, туку размислувам можеби да се преквалификувам и да ја побарам својата среќа надвор од зоната на комфорот.

Ако не работите како актерка, што би работеле за да преживеете или да живеете поудобен живот?

Јовичиќ: Можеби графички дизајнер, дизајн на ентериери, организација на настани или некоја работа поврзана со деца. Којзнае, можеби и пејачка кариера. ■

НОВИОТ ДИРЕКТОР НА МОБ ДОНЕСЕ ЗГОЛЕМЕНА ПРОДУКЦИЈА,
НОВИ ИДЕИ И ПРОЕКТИ

ИГОР ДУРЛОВСКИ: ЌЕ ГО ПОСТАВИМЕ „ТУРАНДОТ“ ВО РЕЖИЈА НА ЏАНКАРЛО ДЕЛ МОНАКО

Оперскиот првенец, басот Игор Дурловски, е новиот директор на Македонската опера и балет. Триесет и осумгодишниот Дурловски има европска кариера, градена во изминативе 15 години на сцените во Германија и во Австрија. Дурловски уште со своето деби на матичната сцена во МОБ во 1999 година станува миленик на публиката и на критиката. Бележи ангажмани како солист на државните театри во Касел, Лајпциг, во Мунстер, во Нортхаузен, на Државната опера во Штутгарт и на Бајројтскиот фестивал во Германија, како и во Државниот театар во Линц (Австрија), на Виенската камерна опера, на ХНК Загреб, ХНК Осиек (Хрватска), на Операта во Тирана, НП Сараево, во Московската

филхармонија, во Белградската филхармонија, а гостувал и во многу други средини, како во Јапонија, Бугарија, Мароко, во Италија и така натаму. Искуството што го има стекнато во оперски куќи со високо европско и светско реноме му овозможува да ги согледа реалните услови и карактеристиките на културниот амбиент во земјава, како и можностите за развој на оперско-балетската дејност. Новиот директор вели дека приоритет ќе му биде квалитетот на репертоарот, стимулирање на вработените, создавање нова публика и градење имиџ на голема оперско-балетска куќа, со меѓународна респектабилност. Сето ова базирано, вели, на идентитетот на македонскиот потенцијал.

■ Кариерата на бас и на контра-тенор ја почнавте на сцената на МОБ, а потоа успешно ја продолживте на меѓународните сцени. Од крајот на минатата година сте на чело на оваа културна институција. Како се снајдовте на оваа позиција со оглед на тоа дека досега бевте на сцена, а сега поголемиот дел од обврските ви се менаџерски? Ви недостига ли сцената?

ДУРЛОВСКИ: Да се биде директор на национална културна установа како Македонската опера и балет, реномирана, повеќедецениска установа, единствена од ваков тип во нашата земја, налага да гледам на работата со голема одговорност. На функцијата сум веќе неколку месеци и впечатоците се сумираат во тоа дека на работата како директор гледам од аспект на почит кон установата, гордост да бидам на чело на истата и можност да ја продолжам традицијата во кре-

ирање позитивни вредности и почит кон оперската и кон балетската уметност воопшто. Иако не можам во целост да се посветам на уметничката дејност, сепак, таа нема целосно да замре. Напротив, публиката ќе има можност да ме гледа на сцената во матичната куќа. Веќе бев дел од екипата во операта „Риголето“ и кантатата „Кармина Бурана“, а наскоро повторно ќе настапам во операта „Турандот“.

■ Неодамна беше најавено реновирање на Големата сала на МОБ. Што поточно ќе се реновира и кога гледачите ќе имаат можност да зачекорат во новата сала?

ДУРЛОВСКИ: Со одобрение на Министерството за култура, МОБ ќе започне правно-техничка постапка за реконструкција на гледалиштето и дел од сцената. Доколку нема сериозен застој низ техничките процедури, се надеваме дека новата сезона ќе

КУЛТУРА

ја отвориме со нова сала. Најголемиот зафат треба да биде токму во гледалиштето, со замена на старите столчиња со нови, со цел да се подобри комоцијата и удобноста на нашата публика. Во самите столчиња ќе се вградуваат ЛЦД-екрани со чија помош ќе можат да се следат преводи на повеќе јазици.

■ Во овие три месеци зголемена е продукцијата, а најјавивте уште некои новини. За што станува збор? Се подготвуваат ли нови проекти? Ќе гостува ли МОБ годинава во странство?

ДУРЛОВСКИ: Зголемената продукција е веќе видлива, не само во железниот репертоар, туку и во детскиот репертоар. Постојано се работи на нови идеи и проекти и верувам дека јавноста ќе посака често да нè посетува. Наскоро јавноста ќе има можност да проследи нова и исклучителна постановка на операта „Турандот“, во режија на едно од најпознатите имиња – Џанкарло дел Монако. За нашата најмлада публика подготвивме обнова на адаптирана опера за деца „Малата волшебна флејта“, која веќе од 6 март ќе биде на репертоар. Неизоставен дел од нашите проекти ќе бидат и другите градови во републиката. На 5 март битолчани ќе имаат можност да ја чујат „Кармина Бурана“ која неодамна имаше одличен одсив тука во Скопје. ■

Да се биде директор на национална културна установа како Македонската опера и балет, реномирана, повеќедецениска установа, единствена од ваков тип во нашата земја, налага да гледам на работата со голема одговорност, вели Дурловски.

Разговараше | Невена Појовска
Фоџо | Александар Ивановски

Со секој купен број на „Република“ добивате попуст од 50 денари за кино-проекции во „Милениум“

попуст

50

денари

важи од 4.3. - 10.3.2016

КИНО МИЛЕНИУМ 3D

МАКЕДОНИЈА МЕ ПОТСЕТУВА НА ЕМИЛИЈА И НА МАЈА

Безбројпати сум рекол дека македонската публика навистина најмногу ја сакам. Така отсекогаш било, се надевам, така и ќе биде

Разговараше | Марина Косићовска
Фото | Александар Ивановски

Девојките го засааа преку баладите, момците, пак, преку видеоспотовите полни со убави девојки. Саша Ковачевиќ им ја пронајде формулата на сите. Барем на Балканот, тој е апсолутен победник во прегледите на неговите песни на „Јутјуб“, што покрај популарност му носи и добра заработка.

Во Македонија доаѓа уште од првата издадена песна, пред повеќе од 12 години, а на 19 март со голем концерт во арената „Борис Трајковски“, српскиот пејач ќе го заокружи успехот од овој период.

■ Често сте во Македонија. На што прво помислувате кога треба да дојдете овде? На што ви текнува кога ќе си речете „Еј, супер, одам во Скопје, ќе го направам ова, ќе се видам со овој...“?

КОВАЧЕВИЌ: Безбројпати сум рекол дека македонската публика навистина најмногу ја сакам. Така отсекогаш било, се надевам така и ќе биде. Во Македонија сакам навистина сè. Од добрите луѓе, добрата храна, добрата енергија, до добрите концерти, што е, се разбира, најбитно.

■ Бидејќи од почетокот на вашата кариера, повеќе од десет години, постојано сте кај нас, постои ли некоја случка од вашите први настапи која секогаш ве потсетува на Македонија?

КОВАЧЕВИЌ: Би издвоил две прекрасни девојки, Емилија и Маја, баш пред два-три дена повторно се сетив на нив и на таа случка. Кога имав 17-18 години и првпат доаѓав во Македонија, тогаш го имав издадено првиот албум, тие ме пречекаа на аеродром со кукла и ете, оттогаш до денес трае нашето пријателство, посебно со Емилија, која е многу често на моите настапи, а Маја неодамна доби бебе.

■ На „Пивоефест“ пеевте пред 70-илјадна публика. Во салата „Борис Трајковски“ сигурно ќе има и

повеќе од десет илјади, што, исто така, е многу. Што да очекуваат сите што на 19 март ќе дојдат на вашиот концерт?

КОВАЧЕВИЌ: Искрено, не ми е важно дали се десет, седумдесет, пет или две илјади, мене ми е важно да е добра забава, луѓето да се забавуваат, што од македонската публика никогаш не е спорно. Го давам срцето на секој настап, без разлика колку публика има, така ќе биде и на овој настап, но овој концерт многу ќе се разликува од кој било досега бидејќи е прв во наша продукција, иако, нормално, соработуваме и со продукцијата од Скопје. Така што, навистина, ќе биде нешто сосем поинакво и нешто што луѓето досега не го виделе, а ни чуле од нас.

■ Почнавте со балади, романтични песни по кои станавте познат, продолживте со брзи летни песни, кои ви донесоа уште поголема публика. Која е следната фаза?

КОВАЧЕВИЌ: Почнав со некој поп звук, во кој на некој начин и денес сум, можеби не тој истиот, но се менуваат генерациите и стилот што луѓето сакаат да го слушаат. Природно е и ние да се менуваме, утре здравје ќе имам 40, 50 години, па не можам на тие години да имам кариера од 60-70 балади, така гледам на тоа. Гледам секогаш да сум различен, одвреме-навреме на луѓето да им дадам некоја поинаква

нота. Имам во подготовка три-четири песни, од кои една наречена „Једра“, која е онака целосно баладична, како од првиот албум, концертна балада, а другата песна „Нокна икона“, пак, е во сосема поинаков фанки стил, повторно сосем различно од она што досега го правевме.

■ Вие сте првиот на Балканот што го верификуваше својот канал на „Јутјуб“, имате повеќе од 220 илјади следачи и милионски прегледи. Колку е важно тоа?

КОВАЧЕВИЌ: Не знам дали сум прв, но еден од првите, макар што сега тоа е некако нормално, гледам дека секој ден сè повеќе ги верификуваат своите канали. Секако, кога се работи за стажот, јас сум еден од оние што најдолго имаат канал. Супер соработуваме, можам да кажам дека во денешно време и тоа како се живее од прегледи на „Јутјуб“.

■ „Случајно“ има преку 46 милиони, „Лапсус“ 37 милиони...Тоа е и повеќе од добро за Балкан. Како ви успева, сè е тоа маркетинг?

КОВАЧЕВИЌ: Верувам дека е маркетинг, но, сепак, како што кажав и предмалку, сакаме да ја изненадуваме нашата публика и секогаш да пласираме нешто поинакво, дали со стилот на песните, дали со видеоспотовите... Се разбира, не може да измислиме топла вода, па секогаш за летните хитови во спотовите има многу убави и згодни девојки. Тоа не го измислив јас, тоа е така и на Запад, на пример, сега ќе правиме летна песна, а јас ќе возам автомобил. Во ред, во еден видеоспот и ќе возам, но некако луѓето сакаат да гледаат убави девојки, ќе кажам од мој машини агол, не само нашите видеоспотови, туку и кога гледам странски, сакам да гледам убави девојки, тоа е нормално. Мислам дека и со тоа привлекуваме внимание и гледам дека луѓето сакаат да ги гледаат, што ми е драго.

■ Не се само девојките, туку и убавите плажи. Зошто баш Тајланд? Не само како место каде што снимив-

те неколку спотови, туку и како ваше место за одмор.

КОВАЧЕВИЌ: Бевме на одмор минатата година и нам секогаш ни е малку. Веројатно би се согласиле и луѓето што биле, кога и да одиш на Тајланд, ако си заминал на 20 дена, ти фалат барем уште три, ако си на 15, пак ти фалат уште неколку... Па, така минатата година бевме 18 дена, ни фалеа тие два-три, а после тие уште три-четири, па секогаш се враќаш на исто. Кога се вративме во Белград, на брат ми му дојде идеја колку би било добро пак да се вратиме, но бидејќи бевме на одмор, не оди пак да се вратиме за одмор. Па, рековме, знаеме какви се плажите, што сè има да се снимиме, ајде тогаш да снимаме видеоспотови. Имавме да речеме, 50 отсто завршени аранжмани за некои песни, нешто немавме и моравме сето тоа да го поставиме буквално во три дена, јас да отпеам и почнавме да ангажираме екипа со „Можеш ли за три дена да дојдеш за Тајланд?“. Во рок од неколку дена решивме сè и се вративме назад. Во 18 дена буквално секој ден снимавме, не знам по колку часа, знам само дека не спиевме и успеавме само два-трипати да се искапиме во море.

■ Го споменавте вашиот брат, со кој заедно ги снимате песните. Неодамна кажавте и дека вашата девојка, пак, ги направила сценаријата за видеоспотовите. Како функционира оваа екипа?

КОВАЧЕВИЌ: Кога патуваеш на дестинација како Тајланд, ти си осуден да снимаш песок, плажа, палми и тоа е тоа во суштина, а снимаш четири видеоспотови. И мора да направиш сценарио за секоја песна, за да се разликува од претходните. Како што реков, немаше баш време за сè, па како што патувавме, Јована ја имаше таа улога. Таа и генерално е многу креативна, така што успеа да направи добро сценарио, барем што е до мене, а гледам дека и на публиката ѝ се допаѓа. А, брат ми и јас сè заедно правиме, сè заедно работиме и мислам дека јас би требало да ве прашам и вас и публиката како ви се допаѓа, дали сме добар тим. Јас мислам дека и тоа како сме добар тим. ■

ОТМЕН УБАВЕЦ СО СПОРТСКА ДУША

Еден од најслатките производи по кои Торино е познат во светот е чоколадото, кое е неверојатно вкусно. Топло чоколадо и млечната чоколада со топени лешници „џандуиоти“ (gianduiotti) се главниот сувенир на градот, покрај „Јувентус“ и „Фиат“

Пишува | Јана Јосифоска

Постојат градови кои достоинствено, но ненаметливо ја покажуваат својата убавина. Таков град е привлечниот Торино. Кога првпат ќе стапнете во италијанскиот убавец, тој нема наметливо да ве освои со својата убавина и со необичноста на типичните италијански градови. Отмено, онака како што тоа го умеат само некогашни престолнини, со кралско држење, ќе ви ги покаже своите богатства.

Сместен во низина, но заграден со Алпите и со бројни езера, регионот Пиемонт со главниот град Торино има со што да се гордее. Во долгата и богата историја на овој град се испишува дека од 1861 до 1865 година бил првиот главен град во обединетата Италија. Во него е формиран првиот италијански Парламент. Меѓу 650 сенатори и пратеници биле и Алесандро Манзони, маестро Џузепе Верди и Гарибалди.

Иако Торино денес е милионски град со мултикултурен карактер, не пулсира со оној динамичен ритам на големите европски метрополи. Доколку сакате да го почувствувате италијанскиот амбиент, без многу врева, тогаш ова е вистинското место за вас.

ПРОШЕТКА НИЗ ТОРИНО ЗНАЧИ ПРОШЕТКА ПОД АРКАДИ ДОЛГИ 18 КИЛОМЕТРИ

Без високи згради, питом и смирен, прошетката низ Торино значи прошетка под аркади долги 18 километри, заради кои дури и на врнежлив ден можете да шетате без чадор. Аркадите датираат од 1.500 година, а се изградени да му овозможат на кралот и на неговата придружба непречена прошетка. Во Торино речиси сè, освен модерната уметност, има историја и традиција, па дел од таа традиција е Кралскиот дво-

рец, проект реализиран по желба на Карло Емануел II. Долг е неверојатни два километра, а огромен парк опкружен со шума се протегна на околу сто километри и претставува една од најголемите резиденции на династијата Савоја. Вреди да се посети и да се видат ремек-делата кои се внатре изложени, внатрешните сали и бисерот на дворецот – балската сала во која танцувале тогашните претставници на круната.

Центарот на Торино е шармантен средновековен дворски плоштад (Пјаца стело), кој е опкружен со прекрасни палати, некогашните кралски резиденции на династијата Савоја. Тој е главно собиралиште на локалитите и на туристите што шетаат, одмораат на клупите или крај фонтаните и уживаат во погледот

на околните историски градби. Во центарот на Торино се наоѓа и симболот на градот – Моле Антонелијана. Кулата висока 167 метри е изградена во 1889 година и служи за ориентација и дење и ноќе бидејќи е целосно осветлена. Денес во неа се наоѓа Националниот музеј на филмот, а кулата има панорамски лифт кој вози до терасата на нејзиниот врв, од каде што можете да уживате во најубавата панорама на градот. Најголемиот број предмети кои се однесуваат на филмот се наоѓаат во Музејот на филмот, тој е колекција на италијанската филмска индустрија. Во него може да уживате гледајќи филм или историјат на филмот од удобни столчиња кои личат на кревети, а понудата на сè што се однесува на филмска уметност во оваа ризница на три

нивоа е огромна. Музејот има виртуелна библиотека, поседува 900.000 филмски плакати и 30.000 предмети поврзани со филмската индустрија. И во ресторанот, додека уживате во вкусната кујна на Пиемонт, на мал екран кој се наоѓа на секоја маса можете да изберете што сакате да посетите во Музејот.

„ЈУВЕНТУС“ И „ФИАТ“ – СИМБОЛИ НА ТОРИНО

На отменото лице на Торино е запишана моќна историја и индустрија и иако поради автомобилската индустрија „Фиат“ го викале „компани таун“, град во кој многу се работело и кој во вечерните часови е претворан во голема спална соба, Торино е денес во постојана модерна изградба. Во Историскиот центар на „Фиат“, како во некаков вре-

меплов, може многу да се научи од историјата на овој автомобилски гигант, од периодот кога е отворен, 11 јули 1899 година. Во овој центар се изложени превозни средства кои зборуваат за развојот на најпознатиот италијански производител на автомобили.

Покрај богатата историја и традиција, Торино е и град на фудбалот. Гордост на градот на реката По, но и на цела Италија, е фудбалскиот клуб „Јувентус“, кој е основан во 1897 година. Новиот стадион е направен во 2011 година и може да прими 41.000 гледачи. Во рамки на стадионот се наоѓа музеј во кој можете да дознаете сè за развојот на клубот. Оттаму организираат обиколка на стадионот, се посетуваат соблекувалните на играчите и тунелот што води до теренот.

ЧОКОЛАДАТА ОД ТОРИНО ЌЕ ВИ ГО ПРОМЕНИ ЖИВОТОТ

Еден од најслатките производи по кои Торино е познат во светот е чоколадото, кое е неверојатно вкусно. Топло чоколадо и млечната чоколада со топени лешници „џандуиоти“ се главниот сувенир на градот, покрај „Јувентус“ и „Фиат“. Љубовната приказна помеѓу

овој град и чоколадото започнала во далечната 1560 година, кога, за да се прослави инаугурацијата на Торино како престолнина, Емануеле Филиберто ди Савоја симболично му понудил на градот шолја топло чоколадо која трае сè до денес. ■

МОДНА НЕДЕЛА ВО МИЛАНО

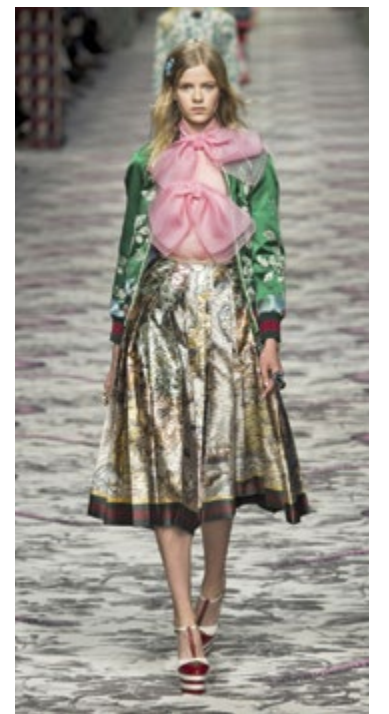
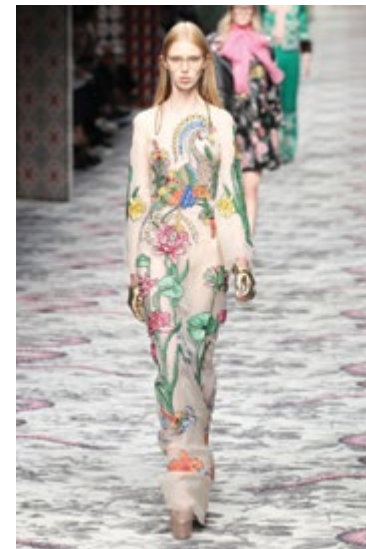
СИТЕ СЕ ОДУШЕВЕНИ ОД „ГУЧИ“

Модните критичари се согласија дека новата колекција на „Гучи“ слободно може да се нарече „Креативен хаос“

Минатата недела се одржа Модната недела во Милано, а на првиот ден беше прикажана ревијата на „Гучи“, која сите ги одушеви.

Креативниот директор на „Гучи“, Алесандро Микеле

направил сè што можел за љубителите на модата да уживаат во неговите креации. Кај Микеле модата е повеќе од мода и кај него се ужива и во дизајнот на ентериерот и во уметноста. Нераскинливата врска меѓу уметноста и модата

секогаш резултира со мали ремек-дела, а есенската колекција ја обележија модели инспирирани од Катерина де Медичи, ренесансата и модата што доминираше во Италија и во Франција во осумдесеттите години на минатиот век.

Треба да се спомене и соработката на „Гучи“ и на уметникот Тревор Ендрју. Тој наслика графити на чантите на новата колекција, кои само го „зачинија“ креативниот хаос на „Гучи“.

Модните критичари се согласија дека новата колекција на „Гучи“ слободно може да се нарече „Креативен хаос“.

Според „Гучи“, есента ќе биде сè само не мрачна, темна и дождлива. „Гучи“ предлага силни бои со фустани со нагласени рамена, крзно, дезен,

раскошни фустани. Колекцијата на Микеле е мноштво трендови во еден. Така на модната недела во Милано можеше да се види еднобојна крзнена розова комбинација со чанта преку рамо, фустан со карнери во стил на омбре во тиркизна боја, која се прелева до темно-розова со црни ракавици од тантела и многу други откачени комбинации. ■

МИРАНДА КЕР

Целосно име:

Миранда Меј Кер

Родена на:

 20 април 1983 (32 г.)
Сиднеј, Австралија

Националност:

Австралијанка

Професија:

манекенка

Активна од:

1997 година

Сопруг:

 Орландо Блум (во брак од
2010 до 2013 година)

Деца: 1

Миранда Кер е австралиска манекенка, која најдобро е позната како една од ангелите на „Викторија сикрет“. Таа е првата Австралијанка која учествува во кампањата на „Викторија сикрет“, а исто така ја претставува австралиската стоковна куќа „Дејвид Џонс“. Кер започнала да се занимава со манекенство на 13 години, започнувајќи во модната агенција „Чеис“, а во 2007 година победи на австралиската потрага за национален модел, организирана од магазинот „Доли“ и парфемите „Импулс“. Кер е авторка на книга за самопомош и има своја заштитена марка на органски производи за нега на кожа, наречена „КОРА органик“. Таа, исто така, важи за една од најубавите жени во светот. ■

Цитати:

- „Мојата амбиција доаѓа од мојата страст: да го најдам тоа што го сакам и да работам со тоа.“
- „Имам чувствителна кожа, па, ги сакам ткаенините во кои се чувствувам пријатно. Се обидувам да избегнувам ткаенини кои се туткаат - особено за мојот син. Кога имате дете, тоа е важно. Најчесто носам фармерки, маичка и мокасинки.“

Преод | Ана Цвешаноска

Кликни For Мѐ shumë

За љогобро да се разбереме . . .

Република online

republika.mk

АЛЕРГИИ

avicena лабораторија

Многу причини - едно решение

Дали ја знаете вистинската причина за Вашата алергија?

- БРЗО
- ПРЕЦИЗНО И ТОЧНО
- БЕЗ РИЗИК ОД НЕСАКАНИ РЕАКЦИИ
- ЗА ДЕЦА И ВОЗРАСНИ
- ТЕСТИРАЊЕ ПРЕКУ КРВТА

Современа и прецизна алергодијагностика

ОДРЕДУВАЊЕ НА ГОЛЕМ БРОЈ МОЖНИ ПРИЧИНТЕЛИ НА АЛЕРГИИ

Локација 1 (нас.Ташталице)
Бул. 8ми Септември бр. 2, лок. 1
1000 Скопје
тел: 02 3179 001
факс: 02/3177 130
lab1@avicenalab.com.mk

Локација 2 (нас.Аеродром)
Бул. Јане Сандански бр. 7, лок. 4
1000 Скопје
тел: 02 2477 345
факс: 02/3177 130
lab2@avicenalab.com.mk
www.avicenalab.com.mk

ФЕНГ ШУИ: СИМБОЛОТ СОНЦЕ

Употребата на симболот на сонцето е еден од начините да се зголеми „јанг“ енергијата во домот. Овој симбол, според фенг шуи, го прави социјалниот живот поактивен, ги зголемува можностите за склопување пријателства и за романтични врски.

Доколку се чувствувате осамено и ви е потребен посрекен социјален живот, потребно е зголемување на „јанг“ енергијата. За оваа цел, симболот на сонцето може да се вклучи во декорирањето на домот. Може да послужат и слики со предели кои се огреани со сонце или, пак, предмети со симболот сонце во нив.

„Јанг“ енергијата ќе се зголеми со поставување црвена светилка или ламба во југозападниот дел од домот, но не во спалната соба, туку во дневната соба или во трпезаријата. Исто така, жолтите и црвените абажури се одлични за да ја донесат во домот енергијата на сончевата светлина. ■

ИЗБЕГНУВАЈТЕ ДА ГО ИГРАТЕ КУЧЕТО СО СТАП

Многу сопственици кога сакаат да си играат со своите кучиња им фрлаат стап, но ова треба да се избегнува. Барем така велат ветеринарите. Оваа игра ни одблизу не е така безопасна како што изгледа

Фрлањето стап или топче е омилената игра, како на сопствениците така и на нивните миленици, но едната е далеку посигурна од другата.

Постојат бројни случаи на повредување на кучето откако стапот се забил во нивното грло, а при ваквото повредување може да дојде до гушење,

па дури и до цревна блокада. Во најмала рака, може да се случи повреда на устата или на грлото.

Со оглед на тоа дека тука се наоѓаат хранопроводникот и главните крвни садови, последиците можат да бидат и кобни.

Ако си играте надвор со вашиот миленик, го подобрувате неговото физичко и ментално

здравје, но ветеринарите велат дека морате да ги избегнувате стаповите.

За таа цел може да послужи и старото тениско топче. Ако си играте дома, можете да употребите и некој стар чорап. Како што треба да избегнувате стапови, така треба да избегнувате и камења, бидејќи тие можат да ги оштетат забите, односно забната глеѓ.

ПАХИРА ИЛИ ДРВО НА ПАРИТЕ

Пахира или дрво на парите според фенг шуи носи среќа и пари во домот. Симболично се поврзува со среќата во финансиите и во бизнисот, па затоа се вика и дрво на парите

Ова цвеќе во природни услови може да достигне височина и до 17 метри, а во домашни услови варира од 60 сантиметри до два метра.

Стеблото на пахирата го сочинуваат повеќе мали стебленца испреплетени во едно. Листовите се зелени и најчесто има по пет на секоја гранка. Пахирата ретко цвета во затворен простор. Нејзиниот цвет е интересен, крем-бела боја, а плодот е долг, овален, кафено-зелен и потсетува на кокосов орев.

Како бонсаи, пахирата е необичен детал во ентериерот дома. По фенг шуи пахирата носи здравје, среќа, напредок и пари во домот поради карактеристиките на петте големи листови, кои ги симболизираат петте елементи на фенг шуи: метал, дрво, вода, оган и земја. Затоа се смета дека има способност да ги замени и активира слабите елементи или елементите што недостигаат во просторот дома. Се верува дека ако во испреплетено стебло на пахирата се стави паричка, тоа ќе донесе благосостојба во домот, а ако на неа се врзат црвени и златни ленти ќе донесе среќа во домот. Според верувањата, ова цвеќе е идеален подарок за деловните луѓе и за младенците. ■

„КАТЕРПИЛАР“

ГО ПРЕТСТАВИ ПРВИОТ
ПАМЕТЕН ТЕЛЕФОН СО
ВГРАДЕНА ТЕРМАЛНА
КАМЕРА

Компанијата „Катерпилар“, која главно е позната по производство на тешка машинска опрема, го претстави првиот паметен телефон со вградена термална камера

Телефонот „ЦАТ С60“ беше прикажан на саемот „Мобилен светски конгрес“ во Барселона, а уредот е заеднички производ на „Катерпилар“ и на производителот на камери, „ФЛИР“.

Оваа компанија веќе има развиено термални камери како додаток за други мобилни телефони. Термалната камера има поставено леќа на задната страна на телефонот, над стандардната леќа од 13 мегапиксели, и може да дејствува на растојание од 30 метри. Со неа корисниците можат да ги разликуваат топлиите и студените објекти на сликата. Од страните на екранот е достапен и термометар кој може да ја покаже точната температура на секој објект на сликата. Термалната камера може да прави слики и видеоклипови.

Освен што има вграден единствен додаток, телефонот на „Катерпилар“ е, најверојатно, најцврстиот уред прикажан на саемот во Барселона. Засиленото тело може да издржи пад од 1,8 метри на бетон и потопување во вода за еден час на пет метри длабочина. Екранот може спокојно да се користи со мокри раце, а клучните копчиња се физички, а не вградени во екранот.

„ЦАТ С60“ ќе се продава само во специјализираните дистрибутери на производи на „Катерпилар“. Допрва треба да се појави на пазарот, а неговата цена ќе биде 699 долари во САД и 649 евра во Европа.

„АСТОН МАРТИН“ ГО ПРЕТСТАВИ НОВИОТ МОДЕЛ ДБ11

АВТОМОБИЛИЗАМ

Британската компанија за производство на луксузни спортски автомобили, „Астон Мартин“, го искористи Саемот за автомобили во Женева да го презентира својот нов модел ДБ11

АВТОМОБИЛОТ НА ЏЕЈМС БОНД ДОБИ ЗАМЕНА

Подготви |
Бојан Момировски

Долгоочекуваниот модел ја продолжува успешната приказна на серијата ДБ и е одлична замена за моделот ДБ9.

Критичарите на ова престижно мотошоу се сложни во едно, долгото чекање за наследникот на ДБ9 се исплати. Инженерите во „Астон Мартин“ одлучија да ја продолжат традицијата и линијата на еволутивниот дизајн, па на прв поглед ДБ11 останува верен на долгогодишната филозофија на изгледот по кој е позната серијата ДБ.

Целта што ја постави за да остане во чекор со конкуренцијата и со времето, се покажа одлична бидејќи во „Астон Мартин“ креираа одличен спортски автомобил кој ја следи линијата на ГТ автомобилите.

Покрај дизајнерски детали позајмени од моделот ДБ10, кој имаше запазена улога во последниот филм за Џејмс Бонд, интересни детали во новиот модел ДБ11, секако, се Ц-носачите на кровот, задните кукишта за ЛЕД-светилките кои се конструирани во облик на буквата Ц и нагледениот спојлер вграден во поклопецот на багажниот простор.

На прв поглед ќе се забележи и интересното дизајнерско решение на задниот браник, кој делумно е обоен во сјајна црна боја, од кој се гледаат завршните цевки на издувниот систем.

Официјални информации и фотографии од внатрешноста на автомобилот нема, но според тоа што може да се види во Женева, поединечни делови од внатрешноста моделот ДБ11 ги дели со неколку модели на „Мерцедес“. Сепак, овој модел сè уште не е влезен во сериско производство, па останува да се почека дали серискиот автомобил ќе претрпи неколку измени.

Во почетокот, ДБ11 ќе работи на новиот 5,2-литарски десетцилиндрен мотор, кој е направен ексклузивно само за овој модел, а ќе добие и асистенција од два турбополначи, со кои ќе развива околу 600 коњски сили. Најбрзо по производството на првите модели, во ДБ11 ќе се вгради и помалиот четирилитарски В8 битурбомотор, чиј конструктор е „мерцедес АМГ“.

Првите модели се очекуваат да излезат на пазарот до крајот на 2016 година. ■

Вардар е име, Вардар е институција и не е лесно да се носи дресот на гордоста на македонскиот фудбал. Голема е одговорноста да се облече црвено-црниот дрес

ВАРДАР Е НА ПАТ ДА СТАНЕ ЕВРОПСКИ КЛУБ

Разговараше | **Бојан Момировски**
Фоџо | **Александар Ивановски**

Гоце Седлоски е еден од најистакнатите македонски фудбалери што со успех настапувал во неколку европски екипи. Со тоа тој, освен личната афирмација, успешно ја презентира и Македонија. Сега е во нова улога во неговата фудбалска кариера и може да се каже дека одлично се носи со местото шеф на стручниот штаб на Вардар.

«Одработивте квалитетни подготовки во зимскиот период и во паузата меѓу двете полусезони. Одигравте неколку силни подготвителни натпревари на кои, би можело да се каже, резултатите се одлични. **СЕДЛОСКИ:** Од првиот ден откако ги почнавме зимските подготовки влеговме максимално ангажирано и од страна на стручниот штаб и од страна

на играчите. Првите десет дена работевме во Скопје на зголемување на физичката подготвеност. Потоа подготовките ги продолживме во Анталија, каде што бевме три недели, и во втората фаза, каде што се работеше на техничко-тактичкиот дел, одигравме неколку контролни натпревари. Резултатите не беа во преден план, но остваривме неколку победи што ја креваат самодовербата кај сите нас. Целта беше што поподготвени да го дочекаме почетокот на првенството. Задоволен сум од сработеното бидејќи, како што се знае, резултатите се видливи на теренот бидејќи победивме во првите две кола.

«Формата што ја темпирате во текот на подготовките се покажува дека е во нагорна линија бидејќи Вардар успеа да победи на првите два натпревара во пролетниот дел

од шампионатот. Дали сте задоволни од сработеното и во кој сегмент на играта може да се поправи нешто во текот на сезоната?

СЕДЛОСКИ: Целта на Вардар оваа сезона е освојување на првенството на Македонија. Знаеме дека испаднавме од купот и единствената шанса за титула ја гледаме со освојување на шампионатот. Имам одлична екипа, одлични поединци и кој било од тие 26 квалитетни фудбали да настапи на одреден натпревар знам дека нема да погрешам и сум убеден дека ќе го даде максимумот со цел да се освојат нови три бода. Сите покажуваат карактер, покажуваат желба за докажување и за натпревар на високо ниво. Формата сè уште може да се подобри бидејќи нè чека долга сезона.

«Вардар и Шкендија се главни фаворити за освојување на шампи-

онатот. Се чини дека тетовскиот клуб ви е единствен конкурент. Долга е сезоната и се очекува, буквално, до последното коло да не се знае првакот на Македонија.

СЕДЛОСКИ: Мојата стратегија и стратегија на целиот стручен штаб е да не се обрнува многу внимание на другите противници, кој како игра и каде настапува. Секако дека правиме анализи на наредните противници, но одиме чекор по чекор со цел да победуваме на мечевите што доаѓаат. Не само Шкендија, ги почитуваме сите. Секако, според бодовното салдо на табелата и играчкиот кадар, може да се каже дека Шкендија е главниот конкурент за титулата. Сакам сите наши играчи да бидат целосно посветени и концентрирани на нашата игра. Се знае што се очекува од Вадар, секогаш мора да оди на победа.

«Ако сè биде според вашите планови, плановите на управата и на играчите, Вардар би требало да игра во квалификациите за Лигата на шампионите. Досега ги знаеме резултатите, како може да се помине чекор понатаму и, можеби, наскоро еден македонски клуб да го гледаме во групната фаза?

СЕДЛОСКИ: Мислите сто проценти ни се насочени кон освојување на титулата. Има време за размислување што потоа. Формата на екипата е во нагорна линија и сите посакуваме да ја освоиме титулата. Има време за подготовки и за размислувања во летниот период. По завршувањето на шампионатот ќе се размислува и за нови играчи, нови засилувања.

«Политиката и желбите на клубот се да се направи еден европски колектив што ќе биде редовен учесник во европските купови. Од тоа што го гледаме во нашето опкружување, сè повеќе балкански екипи се учесници во Лигата на шампионите или Лигата на Европа. Дали може да се црпат искуства од нив и дали Вардар, можеби, ќе направи некој нов модел како да се стигне на европските натпреварувања?

СЕДЛОСКИ: Морам да нагласам дека со доаѓањето на Сергеј Самсоненко Вардар веќе е на патеките на европските клубови. Тренинг-центарот што го добивме од господинот Самсоненко е на врвно ниво. Сум имал можност како фудбалер да настапувам во големи клубови како Динамо Загреб и Хајдук, но ниту еден немал ваков камп и вакви услови. Гледаме каде стигнаа

Црвена звезда, Партизан, Марибор, Динамо Загреб кога во клубовите има одлична организација и услови за работа и за тренинг. Секако, треба време, но сите заедно посакуваме да стигнеме до групна фаза на едно големо европско натпреварување следните години, а дај боже тоа да се случи веќе следната сезона и да ги изразуваме симпатизерите и целата македонска јавност.

«За да се стигне до толку посакуваното место во групната фаза како прва екипа од Македонија, дали екипата ќе се потпре на добро проверени домашни играчи, млади таленти или, пак, на скапи странски засилувања?

СЕДЛОСКИ: Во составот на Вардар и сега има голем број квалитетни играчи како што споменав на почетокот. Сум имал можност да бидам и соиграч со некои од нив и ги знам нивните квалитети. Сум играл на клупско и на репрезентативно ниво. Некои од тие фудбалери веќе настапувале во Лигата на шампионите и во Лигата на Европа, го почувствувале тој притисок да се игра на големи мечеви. Целото нивно искуство го пренесуваат и во Вардар. Нивниот пристап е феноменален и на високо професионално ниво. Сепак, за нови засилувања ќе мора да почекаме до крајот на сезоната. Секако дека ги следиме младинските школи и на Вардар и низ целата држава со цел да извлечеме некој талент што може да прерасне во врвен европски фудбалер. Сепак, Вардар е име, Вардар е институција и не е лесно да се носи дресот на гордоста на македонскиот фудбал.

«До каде е идејата за формирање едно регионално натпреварување на Балканот, со цел да се има врвни натпревари во текот на една сезона и за зголемување на квалитетот на

фудбалот и, секако, за враќање на љубителите на фудбалот на стадионите?

СЕДЛОСКИ: Тоа би било идеално да се случи. Не само за Вардар, туку и за другите клубови од поранешна Југославија или од другите балкански држави. Знаеме дека кога би се играло против Партизан, Црвена звезда, Хајдук, Динамо Загреб, Олимпија, Марибор или бугарските клубови, тоа ќе донесе квалитет и враќање на публиката на стадионите. Тоа сите го посакуваме. Секако, ќе се добие на квалитет, поголемо залагање на терен, а тоа го прави играчот среќен. Тоа ќе биде од огромна помош за Вардар и за помалите македонски клубови. Регионалната лига ќе биде спас и за националните првенства во другите држави.

«Каква е иднината на Вардар и на македонската фудбалска репрезентација? Дали имате можност да ги следите младите таленти, кои би требало да се новиот бран на македонскиот фудбал? Можеме ли да се пофалиме дека имаме светла иднина?

СЕДЛОСКИ: Целосно е различно времето кога ние почнувавме со тренирање фудбал од ова сега. Посветеноста на младите фудбалери е целосно различна. Сега повеќе ги интересираат социјални мрежи и забавата. Не велам дека сите се такви, но помал е бројот на деца што сакаат целосно да му се посветат на фудбалот. Ги пратиме школите и низ Македонија. Имаме ловци на таленти што редовно нè информираат за состојбата и за талентираниите деца. Секако дека може да создадат нови квалитетни фудбалери, само треба да се работи, работи и само работи. Со таков пристап верувам дека и квалитетот на репрезентацијата ќе биде на повисоко ниво и ќе бележи позитивни резултати. ■

ВРЕМЕПЛОВ

■ 4 март 1942 година

Во Софија, бугарската полиција го уапсила поетот Никола Јонков Вапцаров.

■ 4 март 1945 година

Во Скопје е одржан првиот слободен црковно-народен собор. Во присуство на над триста делегати, свештеници, претставници на народната власт и на Народниот фронт, делегатите го искажале расположението на македонскиот народ за создавање на Македонска православна црква преку обнова на старата Охридска архиепископија, во 1767 година незаконски укината од турскиот султан Мустафа Трети, а по барање на Цариградската патријаршија.

■ 4 март 1965 година

Со премиерата на претставата „Богомилска балада“, според романот на Владо Малески, а во режија на Тодорка Кондова, почнал со работа Драмскиот театар во Скопје.

■ 5 март 1953 година

Во Македонија е организирана првата акција за доброволно дарување крв.

■ 5 март 1993 година

Авион од типот „фокер 100“ на авиокомпанијата „Палер Македонија“, веднаш по полетувањето од аеродромот во Петровец кај Скопје, се урна. Животот го загубија 83 лица.

■ 7 март 1978 година

Почна емитувањето на Втората програма на Телевизија Скопје.

■ 8 март 1945 година

Во Скопје првпат е прославлен Денот на жената. По тој повод во салата на Офицерскиот дом се одржа голем митинг.

■ 8 март 1946 година

Президиумот на Народното собрание донел закон за измена на името на Демократската Федерална Македонија во „Народна Република Македонија“

МЕЃУНАРОДЕН ПРАЗНИК НА ЖЕНТЕ ВО СВЕТОТ	0	ЕКС ИТАЛИЈАНСКИ ПЕЈАЧ	МАГАРЕ (ДИЈАЛ.)	РИТЕР, ВИТЕЗ	ПОСТАР МОДЕЛ НА "СИТРОЕН"	РЕКА ВО АНГЛИЈА	ПРАМЕРКА (МН.)	ВИД ЦВЕТЕ (МН.)	АТЛЕТИЧАРКАТА ПРИВАЛОВА
ТУТОР (МН.)									
МЕРКА ЗА ДОЛЖИНА									
ПРВИТЕ БУКВИ ОД ИМЕТО И ПРЕЗИМЕТО									
ДЕВОЈКА					МЕЛНИЦА ПРЕТ-ПЛАТНИК				
ВИД ПАЛАГАЛ						ЧИЛЕАНСКИ ПОЕТ ПЕДРО ДЕ ДРЖАВА ВО ЕВРОПА			
НБА КОШАРКАРОТ ХАРПЕР				СЦЕНА ЕСТРАДА ПЕЈАЧКАТА РИС-ТЕВСКА					СИЛА НА ЗЕМЈИНАТА ТЕЖА
"ТРАФОСТАНИЦА"			ХРВАТСКИ РАКОМЕТАР ИГОР КАМЕН (ПОЕТ.)					ГАУС "КОМУНИЦИРАЊЕ" СО МРТВИТЕ	
АНГЛИСКИ ПИСАТЕЛ ЧАРЛС						СТРУМИЦА ОСТРОВ НА ОДИСЕЈ			
ЕЛЕКТРОН		ГРАД ВО ПЕРУ МАШКО ИМЕ							
ПРВИОТ ГРАМАТИЧКИ ПАДЕЖ									
"НАРОДНА БАНКА"			ЦЕТИЊЕ ФИЛМСКО ПЛАТНО			МЕРКА ЗА ЗЕМЈИШТЕ (МН.) АКВАРИУМСКА РИПКА			
НАША МУЗИЧКА ГРУПА					ПРИПАДНИК НА НОМАДСКО ПЛЕМЕ НА ОНОЈ НАЧИН				
НАУЧНИКОТ КУСТО				ВИД РИ- БАРСКА МРЕЖА ИНДИУМ					
В							ИВАН ЦАНКАР СТАРОТО ИМЕ ЗА ВИС		
ЈАСНОСТ, НЕОБ- ЛАЧНОСТ НЕУТРОН		РАСЧЛЕ- НУВАЊЕ (МН.) ОДАФ АУКРУСТ							
ЖИТЕЛ НА ДРЕВНА БЕОТИЈА (АОНИЈА)				ЗАЛАК, АПКА МЕТАР					
ТАНТАЛ			ШАМИЈА						

РЕШЕНИЕ: СТАРАТЕЛИ, МИЛИМЕТАР, ИНЦИДЕНТ, МОЛА, МЛТИ, АРАП, ОНЪ, РОН, БИНА, ТО, ВОРИ, Г, ДИКЕНС, СР, Е, АРЕКИПА, НОМИНАТИВ, НЕ, ЦТ, АРП, АРЕА, ОНЪ, ОКАТА, ВЕРИНА, ИИ, И, АНАЛИЗИ, АОН, КАРАИ, ТА, НАРАМА

РЕПРИЗА НА РЕПРИЗА

Здраво телефанатици. Се мислев што да пишам неделава. Богами, тешко е секоја недела да имаш некое си гледиште или мислење за, буквално, сè. Очигледно, треба да ги преиспитам гените и да видам дали сум Македонец, бидејќи ако сум вистински Македонец, овие 20-тина реда не би ми биле доволни.

Избегнувајќи турска серија или српска продукција, успешно можам да скокам само од завивањето на И.С. (ќе речеш, по толку години на телевизија ќе научеше како се зборува без пеење, ама изгледа косата ѝ пречи), реприза на репризите на „Пријатели“ на телевизија „Топ тема“, реприза на репризите репризно на „Како ја запознав мајка ви“ на „Фокс“, реприза на муабетот „Нема ништо на телевизија“.

Среќа снеса струја, па кога цркнаа сите батерии, барем на раат се насавме. Чекам реприза на ова.

Малиот брат

facebook

И пројдов на црна мачка пред нозе.
НЕКА ВИДИ ШТО Е МАЛЕР!!!!

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

Лесно е да се договориш со жена. Даваш предлог, дава предлог, го прифаќаш нејзиниот.

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

Времето лечело сè, а мене баш при промена на време ме болат коските.

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

Не сум дебела. Господ ми дал воздушни перничкиња бидејќи ме сака.

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

Штом дипломирам, ќе ги собирам внуците да прославиме.

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

На 9 луѓе им се допаѓа ова.

Напиши коментар ...

- Ми вика нејќел да јаде ориз...
- Ама фолклорен е овој ориз
- Каков е тој?
- Оној што ќе го јадеш и оро ќе играш!!!

...

- Колку ви е орбитреков?
- 12.000 денари.
- А само закачалки имате?

...

- Како се викаш?
- Ана.
- Скратено од Анастасија?
- Не, од сатана!

...

- Што работиш?
- Брокер.
- Каде бе?
- На фејсбук дигам акции на девојчиња со лајкови.

ПИЛЕШКО ВО СОС ОД ОРЕВИ

СОСТОЈКИ:

- 50 грама ореви
- 1 лажица сусам
- пилешки стек
- сол, црн пипер и бел пипер
- 30 грама путер
- 1 лажица брашно
- 230 мл млеко
- 1 лажица мед
- малку павлака за готвење

ПОДГОТОВКА:

- Во мало тавче ставете ги оревите и сусамот да се потпечат.
- Пилешкиот стек исечкајте го на коцки, испржете го на загреано масло и зачинете го. Извадете го на страна и оставете го да се олади.
- Измелете ги оревите и сусамот.
- Во тавата од месото додајте ги путерот, брашното и мелените ореви и сусам. Додајте го млекото и мешајте додека не добиете сос што личи на бешамел. Додајте павлака за готвење, мед, сол и пилешкото месо. Оставете да се загрее до степен на вриење и тргнете го од оган.
- Сервирајте!

caffetin COLD®

ПРИ НАСТИНКА И ГРИП
ГИ СПРЕЧУВА СИТЕ СИМПТОМИ НА ГРИП И НАСТИНКА

**АЛКАЛОИД
СКОПЈЕ**
Здравјејќо љред сè
www.alkaloid.com.mk

Пред употреба внимателно да се прочита упатството! За индикациите, ризикот од употребата и несаканите дејства на лекот консултирајте се со Вашиот лекар или со фармацевт.

#ВИСТИНСКОТЕМНО

WWW.ZLATENDAB.COM.MK